

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi tullilain ja
pakkokeinolain muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan tehtäväksi tullilakiin ja pakkokeinolakiin tullilaitoksen virkanimikkeiden muuttamisesta sekä tullilaitoksen organisaatiouudistuksista aiheutuvat muutokset.

Lisäksi tullilakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että virhemaksu voitaisiin määrätä myös muiden tullimenettelyssä tapahtuvien kuin ilmoitusvelvollisuuden täyttämistä koskevien virheellisyksien johdosta. Tulliviranomaisen toimivaltuuksien yhtenäistämiseksi muiden valvontaviranomaisten kanssa tullimiehelle ehdotetaan säädettäväksi oikeus määrätä rikesakko. Lakiin ehdotetaan lisättä-

väksi tullaus- ja jälkikantopäätösten tiedoksiantomenettelyä koskeva säännös, tulliasiamiehen kuulemista ja päätöksen tiedoksiantamista tulliasiamiehelle koskeva säännös sekä nykyisin tulliasetuksessa oleva säännös suoritmaksuista ja muista julkisista maksuista. Tullilakiin ehdotetaan tehtäväksi myös teknisluonteiset tarkistukset, jotka aiheutuvat yleisten alueellisten hallintotuomioistuinten muuttumisesta lääninoikeuksista hallinto-oikeuksiksi.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1. Nykytila ja ehdotetut muutokset	3
1.1. Tullilaitoksen toimintayksiköiden nimien muutokset.....	3
1.2. Tullilaitoksen uusista virkanimikkeistä aiheutuvat muutokset.....	3
1.3. Hallintotuomioistuimen nimen muuttaminen.....	4
1.4. Virhemaksusäännöksen muuttaminen	4
1.5. Suoritemaksuja ja muita tullin kantamia julkisoikeudellisia maksuja koskevan säännöksen lisääminen	5
1.6. Tullimiehen rikesakon antamisvaltuutta koskevan säännöksen lisäämi- nen	6
1.7. Tullaus- ja jälkikantopäätösten tiedoksiantomenettelyä koskevan sään- nöksen lisääminen	7
1.8. Tulliasiamiehen kuulemista sekä päätösten tiedoksiantoa tullimiehelle koskevan säännöksen lisääminen	7
2. Esityksen vaikutukset	8
3. Asian valmistelu.....	8
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	9
1. Lakiehdotusten perustelut.....	9
1.1. Tullilaki	9
1.2. Pakkokeinolaki.....	13
2. Voimaantulo.....	14
LAKIEHDOTUKSET	15
tullilain muuttamisesta.....	15
pakkokeinolain muuttamisesta.....	19
LIITE	21
RINNAKKAISTEKSTIT	21
tullilain muuttamisesta.....	21
pakkokeinolain muuttamisesta.....	28

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1. Tullilaitoksen toimintayksiköiden nimien muutokset

Tullilaitoksesta annetun lain (228/1991) 1 §:n mukaan tullilaitoksessa on aluehallintoa varten tullipiirejä, joissa on tullitoimipaikkoja. Tullilaitoksen aluehallinnon organisaatiosta poistettiin 1 päivänä helmikuuta 1998 voimaan tulleella asetuksella tullilaitoksesta annetun asetuksen muuttamisesta (22/1998) maininnat tullipiireissä olleista piiritullikamari- ja tullikamari –nimisistä tullitoimipaikoista.

Tullilaitoksen 1 päivänä lokakuuta 2002 voimaan tulleella työjärjestyksellä toteutetun Tullihallituksen organisaatiomuutoksen yhteydessä muutettiin myös Tullihallituksen toimintayksiköiden nimiä. Tullilaitoksen työjärjestyksen mukaan Tullihallituksessa on neljä osastoa, joissa kussakin on yksiköitä. Esimerkiksi Tullihallituksen valvonta- ja tarkastusyksikön nimi muutettiin valvontaosastoksi. Valvontaosastossa on tutkinta-, valvonta- ja tiedusteluyksikkö.

Edellä mainitut tullilaitoksen organisaatiomuutokset on otettava huomioon lainsäädännössä. Tullilain (1466/1994) 18, 25, 37, 49 ja 50 §:ssä mainitaan piiritullikamari. Pakkokeinolain (450/1987) 1 luvun 6 §:ssä sekä 5 a luvun 5 ja 14 §:ssä mainitaan valvonta- ja tarkastusyksikkö sekä valvontatoimisto ja tutkintatoimisto.

1.2. Tullilaitoksen uusista virkanimikkeistä aiheutuvat muutokset

Tullihallitus on päättänyt ajanmukaistaa tullilaitoksessa käytettävät virkanimikkeet ja vähentää nimikkeiden määrää, mikä aiheuttaa lainsäädännön muutostarpeita.

Tullilaisissa ja pakkokeinolaissa säädettyjen toimivaltuuksien käyttämiseen on oikeutettu vain määrättyssä virka-asemassa oleva tullimies. Tullilain mukaan vähintään tullipäällysmiehen virka-asemassa oleva tullimies päättää henkilön tarkastusta koskevassa 15 §:ssä säädetystä toimenpiteestä sekä antaa

määräyksen tiedonhankintaa koskevissa 20 d ja 20 h §:ssä säädettyihin toimenpiteisiin. Tullilain 20 f ja 20 g §:ssä säädetään tehtävän määrätyn tullirikostorjunnan esimiehenä toimivan tullilylitarkastajan oikeuksista ja velvollisuuksista 20 f §:ssä säädetyn toimivaltuuden suhteen. Tullirikosasian tutkintaa koskevan tullilain 43 §:n 3 momentin mukaan tutkinnanjohtajana saa erityisestä syystä olla vähintään tullipäällysmiehen asemassa oleva virkamies. Pakkokeinolain 1 luvun 6 §:n 3 kohdan mukaan pidättämiseen oikeutettuja virkamiehiä ovat muun muassa Tullihallituksessa ja tullipiirissä esitutkintatehtävissä toimiva ylitarkastaja, tullisihteeri ja tullilylitarkastaja. Toimivaltuuksien käyttöoikeus on ollut mahdollista rajata laissa virkanimikkeiden mukaan, koska tullimiesten virka-asema, tehtävät ja toimivaltuudet ovat määräytyneet heidän virkanimikkeensä perusteella.

Tullilaitoksen uudessa virkanimikejärjestelmässä olisi enää vain neljä yleistä virkanimikettä. Tullilaitoksen palveluksessa olevan virkamiehen virkanimike olisi pääsääntöisesti joko tullitarkastaja, tullilylitarkastaja, tullipäällikkö tai tullijohtaja. Käyttöön jäisi lisäksi joitakin erityisnimikkeitä. Muutos koskisi valtaosaa tullilaitoksen nykyisistä virkanimikkeistä.

Tullilaitoksen uudet virkanimikkeet eivät enää kuvastaisi toimivaltuuksien käyttämisen kannalta riittävän täsmällisesti tullimiehen virka-asemaa, tehtäviä ja toimivaltuuksia, vaan ne määräytyisivät pääasiassa tullilaitoksen palkkausjärjestelmän mukaisen tehtävän vaatavuustason mukaan. Virkanimikeuudistuksen jälkeen tullimiehet, joilla on sama virkanimike, saattavat toimia hyvin erilaisissa tehtävissä.

Tullilaitoksen uudella virkanimikejärjestelmällä käytöstä poistettavat tullilaitoksen virkanimikkeet, jotka mainitaan tullilaisissa ja pakkokeinolaissa, ehdotetaan korvattavaksi maininnalla toimivaltuuden käyttöoikeuden perusteesta. Koska pelkkä virkanimike ei uuden virkanimikejärjestelmän mukaan enää rajaisi toimivaltuuksien käyttöoikeutta nykyistä vastaavalla tarkkuudella, laissa mainittaisiin

uuden virkanimikkeen sijasta erikseen se peruste, jonka nojalla mainitulla tullivirkamiehellä olisi oikeus käyttää toimivaltaa. Esityksessä ehdotetaan, että tullimiehen olisi oltava erikseen määrätty toimimaan kyseisissä tehtävissä ja käyttämään tehtävän suorittamiseksi säädettyjä toimivaltuuksia, ellei toimivaltuuksien käyttäminen kuuluisi tämän esimies- tai päällikköasemaan.

Lainsäädäntöön tehtävillä muutoksilla ei ole tarkoitus muuttaa laissa säädettyjen toimivaltuuksien käyttämiseen oikeutettujen tullimiesten piiriä, minkä vuoksi ehdotetut lainmuutokset olisivat luonteeltaan teknisiä.

1.3. Hallintotuomioistuimen nimen muuttaminen

Vuonna 1999 voimaan tulleen hallinto-oikeuslain (430/1999) mukaan yleisiä alueellisia hallintotuomioistuimia ovat Helsingin, Turun, Hämeenlinnan, Vaasan, Kouvolan, Kuopion, Oulun ja Rovaniemen hallinto-oikeudet. Lailla kumottiin lääninoikeuslaki (1021/1974), jonka mukaan yleisiä hallintotuomioistuimia olivat lääninoikeudet.

Tullilain muutoksenhakua koskevilla säännöksissä mainitaan edelleen Uudenmaan lääninoikeus. Tullilain 37 §:n 1 momentin mukaan tulliviranomaisen päätökseen haetaan muutosta valittamalla Uudenmaan lääninoikeudelta. Uudenmaan lääninoikeuteen tai vaihtoehtoisesti lääninoikeuteen viitataan myös 38 §:n 2 momentissa, 39 §:n 1 momentissa sekä 40 §:n 1 ja 3 momentissa.

Hallinto-oikeuslain 24 §:n 3 momentin siirtymäsäännöksen mukaan muussa laissa tai asetuksessa nimeltä mainittu lääninoikeus tarkoittaa lain tultua voimaan sitä hallinto-oikeutta, jonka tuomiopiiriin mainitun lääninoikeuden tuomiopiiri pääosin siirtyy. Hallinto-oikeuslain 2 §:n ja sen nojalla annetun valtioneuvoston päätöksen (490/1999) nojalla Uudenmaan lääninoikeuden tuomiopiiri siirtyi Helsingin hallinto-oikeuden tuomiopiiriin. Näin ollen mitä tullilaissa on säädetty Uudenmaan lääninoikeudesta, on koskenut 1 päivästä marraskuuta 1999 lukien Helsingin hallinto-oikeutta.

Tullilaissa olevat Uudenmaan lääninoikeutta ja lääninoikeutta koskevat maininnat ehdotetaan muutettavan viittauksiksi Helsingin

hallinto-oikeuteen ja hallinto-oikeuteen.

1.4. Virhemaksusäännöksen muuttaminen

Virhemaksu on Suomen tullilainsäädäntöön vanhastaan kuuluva, tullinkorotusta täydentävä hallinnollinen seuraamus. Nykyisin myös hallinnon toimintaa sääntelevässä yleislaissa, hallintolaissa (434/2003), on hallinnollisen seuraamuksen määrittämistä koskeva viittaussäännös. Hallintolain 67 §:n mukaan viranomaisella voi tehostaa antamaansa kieltoa tai vaatimusta hallinnollisella seuraamuksella siten kuin erikseen säädetään.

Virhemaksun määrittämisestä säädetään tullilain 32 §:ssä. Virhemaksua voidaan määrätä, jos tullilain 31 §:n 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettu viivästys tai muu virheellisyys koskee tullimenettelyä, jossa ei määrätä tullia tai jossa tullin määrä on vähäinen eikä tullinkorotusta ole määrätty. Virhemaksu voidaan määrätä myös silloin, jos on annettu puutteellinen tai virheellinen tieto tai asiakirja tullin palauttamiseksi tai tullietuuden saamiseksi. Pykälän 2 momentin mukaan virhemaksua voidaan määrätä, jos viivästys tai muu virheellisyys koskee yhteisön sisäkaupan tilastointia, tavaroiden tuontia yhteisön tullialueelle, tavaroiden esittämistä tulliviranomaiselle, yleisilmoitusta ja tulliviranomaiselle esitettyjen tavaroiden purkamista sekä tavaroiden väliaikaista varastointia tai muuta koodeksissa tarkoitettua tulliselvitysmuotoa kuin tullimenettelyyn asettamista. Tullilain virhemaksusäännöstä sovelletaan arvonlisäverolaissa (1501/1993) olevan viittaussäännöksen nojalla myös tavaran maahantuonnin arvonlisäverotuksessa. Tullilaitos huolehtii myös valmisteverotuksen toimittamisesta ja valvonnasta. Valmisteverotuksessa sovellettavasta virhemaksusta säädetään valmisteverotuslaissa (1469/1994) erikseen.

Helsingin hallinto-oikeus on katsonut, että tullilain 32 §:ää ei voida soveltaa muihin tullimenettelyssä tapahtuneisiin kuin ilmoitusvelvollisuuksien täyttämistä koskeviin virheellisyyksiin (Helsingin hallinto-oikeuden 13.6.2002 antama päätös 02/0652/7). Kyseisessä tapauksessa hallinto-oikeus katsoi, että virhemaksua ei voitu määrätä sen johdosta, että tulliviranomaisen antamaan valtuutetun

lähettäjän lupaan liittyviä ehtoja sekä tulliviranomaisen sinetöintimääräyksiä oli rikottu. Hallinto-oikeuden mukaan kysymys ei ollut tullimenettelyä koskevasta sellaisesta tullilain 31 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitetusta viivästyksestä tai muusta virheellisyydestä, jonka johdosta olisi tullilain 32 §:n nojalla voitu määrätä virhemaksu.

Valmisteverotuslain virhemaksusäännöksen sanamuoto kattaa selkeästi kaikki valmisteverotuksessa annettavat velvoittavat viranomaispäätökset ja -määräykset. Valmisteverotuslain 33 §:n mukaan virhemaksua voidaan määrätä, jos lain 32 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettu menettely koskee valmisteverotusta, jossa veroa ei määrätä maksettavaksi tai jossa veron määrä on vähäinen eikä veronkorotusta ole määrätty, taikka jos valmisteverotuslaissa tai asianomaisessa valmisteverolaissa tai näiden nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa tai näihin säännöksiin perustuvassa tulliviranomaisen päätöksessä tai määräyksessä tarkoitettu ilmoittamisvelvollisuus tai muu velvollisuus on laiminlyöty. Edellä mainitun hallinto-oikeuden ratkaisun vuoksi tullilain 32 §:n nojalla määrättävän virhemaksun ja valmisteverotuslain 33 §:n nojalla määrättävän virhemaksun soveltamisalat poikkeavat selkeästi toisistaan, mikä on tullij- ja valmisteverotuksesta vastaavan tulliviranomaisen toiminnan kannalta epätarkoituksenmukaista.

Tullilain 32 §:ään ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan virhemaksua voitaisiin määrätä tullilain nojalla kattavasti tulliverotukseen ja tullitoimintaan liittyvien väilinaisuuksien, virheellisyyksien, viivästysten sekä muiden laiminlyöntien hallinnollisena seuraamuksena. Samalla pykälän rakennetta muutettaisiin selkeämmäksi.

1.5. Suoritemaksuja ja muita tullin kantamia julkisoikeudellisia maksuja koskevan säännöksen lisääminen

Tullilaitos perii virkatoimistaan suoritemaksuja sen mukaan kuin siitä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) ja tullilaitoksen suoritteiden maksullisuudesta annetussa valtiovarainministeriön asetuksessa (1129/2002) säädetään. Tullilaitoksen maksullisista julkisoikeudellisista suoritteista eli suoritemak-

suista säädetään nykyisin tulliasetuksen (1543/1994) 12 §:ssä.

Tulliasetuksen 12 §:n mukaan tullilaitoksen suoritteista valtion maksuperustelain nojalla määrättyjen maksujen kantamisesta, suorittamisesta ja viivästysseuraamuksista on voimassa soveltuvin osin, mitä tullista säädetään tai määrätään. Suoritemaksuihin ei kuitenkaan sovelleta, mitä asetuksessa säädetään pienimmästä tileihin kirjattavan tullin määrästä. Maksujen perintään sovelletaan, mitä valtion maksuperustelaisissa tai sen nojalla säädetään tai määrätään.

Tullilaitos kantaa myös muita julkisoikeudellisia maksuja kuin suoritemaksuja, kuten muun muassa lästi-, öljysuoja- ja väylämaksut, huoltovarmuusmaksu sekä taimitarhantuotteiden tarkastusmaksu ja rajatarkastusmaksu. Julkisoikeudellisella maksulla tarkoitetaan tässä maksuperustelain 3 ja 6 §:n mukaista maksullisista julkisoikeudellisista suoritteista perittävää maksua.

Tulliasetuksessa olevan sääntelyn voidaan katsoa kuuluvan lainsäädännön alaan, minkä vuoksi tulliasetuksen 12 § ehdotetaan siirrettäväksi tullilakiin. Tulliviranomaisen toiminnan kannalta olisi tarkoituksenmukaista, että tullilaitoksen kantamien julkisoikeudellisten maksujen osalta noudatettaisiin samoja tullilainsäädännön mukaisia menettelyjä. Tämän vuoksi ehdotetaan, että pykälää sovellettaisiin kaikkiin tullin kantamiin julkisoikeudellisiin maksuihin. Liiketaloudellisiin perustein hinnoiteltavista maksuista olisi edelleen voimassa, mitä niistä valtion maksuperustelaisissa tai muualla laissa säädetään tai määrätään.

Nykyisessä tulliasetuksen 12 §:ssä ei viitata tullilain muutoksenhakua koskeviin säännöksiin. Tämän vuoksi tullilaitoksen kantamiin julkisoikeudellisia suoritteita koskeviin maksupäätöksiin haetaan valtion maksuperustelain 11 b §:n mukaisesti valittamalla muutosta siltä hallinto-oikeudelta, jonka tuomiopiirissä maksun määrännyt tulliviranomainen sijaitsee. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa tuolloin valittamalla hakea muutosta. Tullilaisissa säädetyn muutoksenhakumenettelyn mukaan muutosta haetaan puolestaan valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen, jonka päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos tämä myöntää valitusluvan. Kun tullaus-

päätöksellä kannetaan suoritemaksun lisäksi myös tullia, sovellettavaksi tulee kaksi erilaista muutoksenhakutietä ja tullauspäätökseen on liitettävä kaksi erilaista valitusosoitusta. Epäyhtenäinen muutoksenhakumenettely on sekä tullilaitoksen että maksuvelvollisen kannalta epätarkoituksenmukainen. Muutoksenhaun yhtenäistämiseksi ehdotetaan, että tullilaitoksen suoritemaksujen sekä muiden tullilaitoksen kantamien julkisoikeudellisten maksujen muutoksenhausta olisi voimassa, mitä tullista säädetään.

Esityksessä ehdotetaan tullilakiin lisättäväksi uusi 53 a §, jossa säädettäisiin tullilain soveltamisesta tullilaitoksen kantamiin suhte- ja muihin julkisoikeudellisiin maksuihin. Pykälä vastaisi nykyistä tulliasetuksen 12 §:n 1 momenttia sillä tavoin muutettuna, että pykälää sovellettaisiin kaikkiin tullilaitoksen kantamiin julkisoikeudellisiin maksuihin ja että myös muutoksenhausta olisi voimassa, mitä tullista säädetään.

1.6. Tullimiehen rikesakon antamisvaltuutta koskevan säännöksen lisääminen

Tullilaisissa ei ole rikesakon antamista koskevaa säännöstä. Rikesakosta säädetään rikoslain (39/1889) 2 ja 2 a luvussa, rikesakomenettelystä annetussa laissa (66/1983), rikesakkoasetuksessa (606/1983) ja rikesakkorikkomuksista annetussa asetuksessa (610/1999). Rikesakko on yleinen rangaistus, joka voidaan rikoslain 2 a luvun 9 §:n nojalla säätää seuraamukseksi virallisen syytteen alaisesta rikkomuksesta, josta säädetty ankaran rangaistus on sakkoa tai enintään kuusi kuukautta vankeutta. Rikesakko voidaan antaa tieliikennelain (267/1981) tai ajoneuvolain (1090/2002) taikka niiden nojalla annettujen sellaisten säännösten tai määräysten vähäisestä rikkomisesta, jotka koskevat muun muassa moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessa vaadittavia asiakirjoja tai ajoneuvon katsastusta ja rekisteröitäväksi ilmoittamista. Rikesakkorikkomuksista annettu asetus sisältää luettelon näistä rikkomuksista ja niitä koskevan rikesakon suuruuden. Rikesakko on euromäärältään kiinteä, sakkoa lievämpi varallisuusrangaistus, joka saa olla enintään 200 euroa.

Rikesakko voidaan antaa useista sellaisista tieliikennesäännösten rikkomuksista, joiden osalta myös tulliviranomainen on toimivaltainen. Rajanylityspaikalla tulliviranomaiset huolehtivat päivittäisestä liikennevalvonnasta omien päätehtäviensä ohella. Tullilaitos harjoittaa liikennevalvontaa yhdessä poliisin ja rajavartiolaitoksen kanssa. Työtä yhteen sovitetaan poliisi-, tulli- ja rajavirtoviranomaisten yhteistoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (257/2001) mukaisesti. Tulliviranomaisen toimivaltuus tieliikennevalvonnassa perustuu useaan eri lakiin, esimerkiksi tieliikennelakiin ja ajoneuvolakiin. Tieliikennelain 94 a § antaa tullimiehelle valtuudet valvoa tieliikenteen sosiaalilainsäädännön noudattamista. Käytännössä tämä tarkoittaa ajopiirturin levyn ja ajopäiväkirjan käytön valvontaa. Tieliikennelain 97 §:ssä säädetään, että tullimiehellä on sama toimivalta kuin poliisilla valvoa ajoneuvojen mittoja, massoja ja kuormituksia. Ajoneuvolain 74 §:n mukaan tulliviranomaisella on toimialueellaan oikeus suorittaa teknisiä tienvarsitarkastuksia eli tarkastaa tieliikenteessä käytetyn ajoneuvon kunto ja rekisteriin merkityt tiedot.

Rikoslain 2 a luvun 10 §:n 1 momentin mukaan rikesakon määrää poliisimies tai muu laissa säädettyä valvontaa suorittava virkamies. Nimenomaan tullimiehen oikeudesta määrätä rikesakko ei kuitenkaan erikseen säädetä laissa. Tullimiehellä on tullilain nojalla valtuus antaa havaitsemistaan rikkomuksista ainoastaan rangaistussääntömenettelystä annetun lain (692/1993) mukaisia rangaistusvaatimuksia, jotka ovat rikesakkoa ankarampia seuraamuksia. Seuraamuksen laatu riippuu siis käytännössä siitä, mikä viranomaisella on havainnut rikkomuksen. On todennäköistä, että rikesakko tulevaisuudessa tulee määrättäväksi myös muista tulliviranomaisen valvontavastuulle kuuluvien normien rikkomisesta. Sen vuoksi esityksessä ehdotetaan tullilain 46 §:ään lisättäväksi säännös, jonka mukaan tullimiehellä on oikeus määrätä rikesakko. Samassa pykälässä säädettäisiin myös rikesakkomääräysten antamisen valvomisesta, poistamisesta ja rikosasian ilmoittamisesta viralliselle syyttäjälle. Säännöksellä yhtenäistettäisiin tulliviranomaisen toimivaltuuksia muiden valvontaviranomais-

ten kanssa.

1.7. Tullaus- ja jälkikantopäätösten tiedoksiantomenettelyä koskevan säännöksen lisääminen

Yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (tullikoodeksi) 221 artiklassa säädetään tullien määrän tiedoksiannosta. Tullien määrä on annettava aiheellisella tavalla velalliselle tiedoksi heti, kun se on kirjattu tileihin, ei kuitenkaan enää sen jälkeen, kun kolme vuotta on kulunut siitä päivästä, jona tullivelka syntyi. Mainittu kolmen vuoden määräajan, eli vanhentumisajan kuluminen keskeytyy muutoksenhakuprosessin ajaksi valituksen jättöajankohdasta.

Tullilaisissa ei ole säännöstä tullien määrän tiedoksiannossa noudatettavasta menettelystä. Tullihallitus on tullikoodeksin 221 artiklan sekä tullilain 4 §:n 2 momentin valtuutuksen nojalla antanut normipäätöksen tullien määrän tiedoksiannosta (Tullihallituksen määräys DNro 3/099/01). Kyseinen tiedoksiantomenettely on sopeutettu tulliverotuksen erityispiirteisiin.

Tullilaitos antaa tullaus- ja jälkikantopäätösten lisäksi suuren määrän myös muita päätöksiä, kuten lupa-, ennakkotieto- ja huojenuspäätöksiä. Niiden tiedoksiantoon sovelletaan hallintolain sekä sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) säännöksiä.

Tullihallituksen määräys tullien määrän tiedoksiannosta on luonteeltaan aineellisoikeudellinen, koska velvollisuus maksaa tullia alkaa tiedoksiannon ajankohdasta. Tullivelan määrää koskevan tiedoksiantomenettelyn voidaan katsoa vaikuttavan siinä määrin keskeisesti tullivelallisen oikeuksiin ja velvollisuuksiin, että nykyistä tullien määrän tiedoksiantoa koskevan sääntelyn tasoa voidaan pitää valtuutusnormeista huolimatta perustuslain 80 §:n kannalta epätydyttävänä. Asiasta olisi asianmukaista säätää lailla.

Tulliverotus on massamenettelyä. Tullilaitos vahvistaa lähes 1,5 miljoonaa tullauspäätöstä vuosittain. Tullaus- ja jälkikantopäätöksillä tullivelallisille asetetaan tietyn määräinen maksuvelvoite. Hallintolain 60 §:n mukaan tiedoksianto on toimitettava todisteelli-

sesti, jos se koskee velvoittavaa päätöstä, jonka tiedoksiannosta alkaa kulua muutoksenhaku-aika tai muu vastaanottajan oikeuteen vaikuttava määräaika. Säännönmukaisessa tullauksessa hallintolaisissa säädetty todisteellinen tiedoksiantomenettely olisi hidas, kallis sekä tulliviranomaisen ja tullivelallisen kannalta työläs. Hallintolain mukaista tiedoksiantomenettelyä ei siten voida pitää tarkoituksenmukaisena tullauspäätösten osalta. Jälkikäteen tileihin kirjattujen tullien määrää koskevien jälkikantopäätösten osalta estettä todisteellisen tiedoksiannon käyttämiselle ei sen sijaan ole.

Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 18 §:ssä säädetään todisteellisestä sähköisestä tiedoksiannosta. Lakia sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa sovelletaan päätöksen tiedoksiantamiseen kuitenkin vain, jos muualla laissa ei toisin säädetä. Mainitussa laissa säädetty todisteellinen tiedoksiantomenettely ei sovellu tullilaitoksen tietotekniikkaan perustuvassa tulliselvitysjärjestelmässä käytettäväksi, jossa tullien määrä tiedoksianto tapahtuu asiakkaan sähköiseen ilmoitukseen annettavalla vastausanomalla.

Esityksessä ehdotetaan, että tullilakiin lisättäisiin uusi 28 a §, jossa säädettäisiin tullien määrän tiedoksiantomenettelystä. Ehdotettu säännös olisi erityissäännös tiedoksiantoa koskeviin hallintolain ja sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain yleissäännöksiin nähden.

1.8. Tulliasiamiehen kuulemista sekä päätösten tiedoksiantoa tullimiehelle koskevan säännöksen lisääminen

Verotuksessa vallitsevan kaksiasiamoisasuhteen vuoksi tulliviranomaisessa valtion etua valvovat tulliasiamiehet ovat hallintolain 11 §:ssä tarkoitettuja hallintoasian asianosaisia. Voimassa olevassa tullilaisissa ei ole tulliasiamiehen kuulemista tai päätöksen tiedoksiantoa tulliasiamiehelle koskevia erityissäännöksiä. Tältä osin sovellettaviksi tulivat hallintolain asianomaiset yleissäännökset.

Hallintolain 34 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisua varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä asian ratkaisuun mahdollisesti vai-

kuttavista vaatimuksista ja selvityksistä. Pykälässä luetellaan myös tilanteet, joissa asian saa ratkaista asianosaista kuulematta. Hallintolain 36 §:ssä säädetään kuulemisesta ilmoittamisesta. Sen mukaan asianosaiselle on ilmoitettava kuulemisen tarkoitus ja selityksen antamiselle varattu määräaika sekä tarvittaessa yksilöitävä, mistä seikoista selitystä pyydetään. Asianosaiselle on lisäksi toimitettava kuulemisen kohteena olevat asiakirjat alkuperäisinä tai jäljennöksinä taikka varattava muutoin tilaisuus tutustua niihin.

Hallintolain tiedoksiantovelvollisuutta koskevan 54 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on annettava tekemänsä päätös viipymättä tiedoksi asianosaiselle ja muulle tiedossa olevalle henkilölle, jolla on oikeus hakea siihen oikaisua tai muutosta valittamalla. Lain 58 §:n mukaan tiedoksianto toimitetaan sille viranomaiselle, joka käyttää asiassa puhevaltaa. Hallintolain 10 luvussa säädetään tiedoksiannossa noudatettavasta menettelystä.

Tulliverotus on massamenettelyä. Käsiteltävien asioiden suuri määrä asettaa tulliverotuksessa myös tältä osin rajoituksia hallintolain yleissäännösten soveltamiselle. Tulliasiamiesten asianosaisasema käsittää lähtökohtaisesti kaikki tullihallinnossa tehtävät päätökset. Tulliasiamiesten resurssit eivät käytännössä riitä hallintolain mukaiseen kuulemiseen tai päätösten tiedoksiottamiseen kaikkien asioiden osalta. Tulliverotuksessa ei ole tarkoituksenmukaista eikä kohtuullisilla resursseilla ja kustannuksilla mahdollista, että tulliviranomaisen tekemien päätösten tiedoksiantoon tulliasiamiehelle taikka tulliasiamiehen kuulemiseen noudatettaisiin hallintolaissa säädettyjä menettelyjä.

Tullihallinnossa valtion edun valvonta tapahtuu pääasiassa jälkikäteen. Tullilain 37 §:n muutoksenhakusäännöksen mukaan tullipiirin ja Tullihallituksen tulliasiamiehillä on muutoksenhakuoikeus tulliviranomaisen päätökseen. Tulliasiamiehen kuuleminen ja tulliviranomaisen tekemien päätösten tiedoksianto tulliasiamiehelle on järjestetty tulliverotuksen erityispiirteisiin sopeutetuin hallinnon sisäisin menettelyin. Tulliasiamiestä kuullaan ennen asian ratkaisemista käytännössä vain silloin, kun siihen on erityistä syy-

tä, esimerkiksi silloin, kun annettava ratkaisu poikkeaisi vakiintuneesta ratkaisukäytännöstä tai kun kyse olisi muutoin periaatteellisesta tai merkittävästä päätöksestä. Lisäksi tulliviranomaisen tekemä päätös toimitetaan tulliasiamiehelle tiedoksi vain siinä tapauksessa, että tiedottamiseen katsotaan olevan erityistä syytä. Muissa tapauksissa asioiden katsotaan olevan tulliasiamiehen tiedossa ja asiakirjojen hänen saatavillaan. Tulliasiamiehellä on mahdollisuus tutustua asiakirjoihin ennen muutoksenhakuajan umpeutumista ja hakea tarvittaessa muutosta toimivaltaansa kuuluviin tulliviranomaisen päätöksiin. Kyseisen menettelyn ei voida katsoa vaarantavan asianosaisena olevan yksityisen oikeusturvaa.

Hallinnon tehokkuuden ja taloudellisuuden periaatteiden asettamien vaatimusten vuoksi on tarpeen säätää tullilaisissa erikseen tulliasiamiehen kuulemisesta noudatettavasta ja tulliviranomaisen päätösten tiedoksiantoon tulliasiamiehelle sovellettavasta menettelystä.

Tullilakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 52 a § erinäiset säännökset -kohtaan. Ehdotettu säännös olisi erityissäännös hallintolain asianosaisen kuulemista ja päätöksen tiedoksiantoon asianosaiselle koskeviin yleissäännöksiin nähden. Ehdotus olisi nykyisin sovellettavan käytännön mukainen. Ehdotuksen voidaan katsoa ottavan asianosaisten oikeuksia vaarantamatta riittävällä tavalla huomioon tulliverotuksen erityispiirteet.

2. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole mainittavia taloudellisia vaikutuksia. Esitykseen sisältyvät ehdotukset perustuvat nykyisin sovellettaville periaatteille, minkä vuoksi lain voimaantulon ei voida katsoa aiheuttavan merkittäviä muutoksia yksilöiden asemaan tai hallinnon toimintaan.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä yhteistyössä Tullihallituksen kanssa. Esityksestä on pyydetty lausunto oikeusministeriöltä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Tullilaki

15 §. Pykälään tehtäisiin tullilaitoksen virkanimikeuudistuksesta aiheutuvat muutokset. Uuden virkanimikejärjestelmän mukainen virkanimike ei määritä enää tarkasti tullimiehen tehtäviä ja virka-asemaa. Pykälästä poistettaisiin tullimiehen virkanimikettä koskeva maininta. Pykälässä säädetyn toimivaltuuden käyttöoikeuden rajaamiseksi riittävän tarkasti siinä säädettäisiin perusteista, joiden nojalla tullimies olisi oikeutettu käyttämään pykälässä säädettyä toimivaltuutta. Ehdotuksen mukaan pykälässä tarkoitettua toimenpiteestä päättää tehtävään määrätty tullirikostorjunnan tai tullivalvonnan esimiehenä toimiva tullimies.

18 §. Pykälän 1 momentin sanamuotoa ehdotetaan tarkistettavaksi, koska tullilaitoksen organisaatiouudistusten jälkeen tullipiireissä ei ole enää piiritullikamareita. Piiritullikamaria vastaava aluehallintoyksikkö on nykyisin tullipiiri.

20 d §. Pykälän 1 ja 2 momenttiin tehtäisiin tullilaitoksen virkanimikeuudistuksesta aiheutuvat muutokset samoin perustein kuin mitä edellä 15 §:n osalta on esitetty. Lisäksi pykälän 1 momentin säännöstä muutettaisiin vähäisessä määrin siltä osin kuin siinä säädetään toimivallasta antaa määräys yli kolme vuorokautta kestäväan tekniseen kuunteluun.

Voimassa olevan 1 momentin mukaan määräyksen yli kolme vuorokautta kestäväan tekniseen kuunteluun voi antaa muun muassa Tullihallituksen valvontaosaston tai tutkintayksikön päällikkö. Koska pykälässä säädettyä teknistä tarkkailua käytetään tullirikosten torjumiseksi ja paljastamiseksi tarvittavien tietojen hankkimiseen, on sekä tarpeellista että perusteltua, että Tullihallituksen valvontaosaston tutkintayksikön päällikön lisäksi myös muiden kyseisen osaston tullirikostorjunnasta vastaavien yksiköiden päälliköt voisivat antaa määräyksen yli kolme vuorokautta kestäväan tekniseen kuunteluun. Tullihallituksen valvontaosaston tutkintayksikön lisäksi tullirikostorjunnasta vastaavat nykyisin

osaston tiedusteluyksikkö sekä valvontayksikkö rikosvalvonnan osalta. Kyse ei olisi asiallisesti merkittävästä toimivaltuuden käyttöoikeuden laajentamisesta. Näin ollen pykälän 1 momentin mukaan määräyksen toimenpiteeseen antaisi tehtävään määrätty tullirikostorjunnan esimiehenä toimiva tullimies sekä yli kolme vuorokautta kestäväan tekniseen kuunteluun Tullihallituksen valvontaosaston päällikkö tai sen tullirikostorjunnasta vastaavien yksiköiden päälliköt taikka tullipiirin päällikkönä toimiva virkamies.

Pykälän 2 momentin mukaan tullimiehellä on tehtävään määrätyn tullirikostorjunnan esimiehenä toimivan tullimiehen määräyksestä oikeus laitteen asentamiseksi ja poistamiseksi päästä säännöksessä tarkoitettuihin tiloihin.

20 f §. Pykälän 2 momentin ensimmäisen virkkeeseen tehtäisiin tullilaitoksen virkanimikeuudistuksesta aiheutuvat muutokset samoin perustein kuin mitä edellä 15 §:n osalta on esitetty. Nykyisen 2 momentin ensimmäisessä virkkeessä oleva viittaus tullilylitarkastajan virkanimikkeeseen korvattaisiin tullivirkamiestä koskevalla yleisnimityksellä tullimies. Tällöin myös tutkinnanjohtajina toimivat muut tullirikostutkinnan esimiehet kuin tullilylitarkastajat tulisivat ehdotetun sanamuodon piiriin, minkä vuoksi tutkinnanjohtajaa koskeva maininta ehdotetaan poistettavaksi nykyisen 2 momentin ensimmäisestä virkkeestä tarpeettomana. Momentissa säädettäisiin tehtävään määrätyn tullirikostorjunnan esimiehenä toimivan tullimiehen oikeudesta päästä säännöksessä tarkoitettun tervelvalvonnan tai teknisen tarkkailun aloittamisesta.

20 g §. Pykälän 1 momenttiin tehtäisiin tullilaitoksen virkanimikeuudistuksesta aiheutuvat muutokset samoin perustein kuin mitä edellä 20 f §:n osalta on esitetty.

20 h §. Pykälän 1 momenttiin tehtäisiin tullilaitoksen virkanimikeuudistuksesta aiheutuvat muutokset samoin perustein kuin mitä edellä 15 §:n osalta on esitetty.

25 §. Pykälän 3 ja 4 momenttien sanamuotoa ehdotetaan tarkistettavaksi, koska tullilä-

toksen organisaatiouudistusten jälkeen tullipiireissä ei ole enää piiritullikamareita. Piiritullikamaria vastaava aluehallintoyksikkö on nykyisin tullipiiri.

28 §. Pykälän 3 momenttiin tehtäisiin tullilaitoksen virkanimikeuudistuksesta aiheutuvat muutokset samoin perustein kuin mitä edellä on 20 f §:n osalta todettu.

28 a §. Lakiin lisättäisiin tiedoksiantomenettelyä koskeva uusi 28 a § ja sen edelle uusi väliotsikko Tullien määrän tiedoksianto. Säännös vastaisi asiallisesti nykyisin no udataettavaa menettelyä, joka perustuu Tullihallituksen 8 päivänä tammikuuta 2001 antamaan päätökseen 3/099/01 tullien määrän tiedoksiantamisesta.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin tulleihin kirjatun tullien määrän tiedoksiantomenettelystä atk-perusteista sähköistä tiedonsiirtojärjestelmää käyttäville tullilaitoksen asiakkaille. Automatisoidussa tulliverotuksessa syntyvä päätös kannettavien tullien määrästä annettaisiin tiedoksi asiakkaan sähköisenä sanomana toimittamaan tullilmoitukseen annettavalla sähköisellä vastaussanomalla. Kohdassa säädettäisiin myös siitä, milloin asiakkaan on katsottava saaneen tullien määrästä tiedon. Ehdotuksen mukaan asiakkaan katsottaisiin, jollei muuta näytetä, saaneen tiedon päätöksestä silloin, kun tullin sanoma on saapunut asiakkaan tietojärjestelmään. Ehdotettu säännös olisi erityissäännös sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 18 §:n todisteellista tiedoksiantoa koskevaan yleissäännökseen nähden.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tiedoksiannosta muulle kuin 1 momentissa tarkoitettulle asiakkaalle. Ehdotettu 2 momentin säännös olisi erityissäännös todisteellista tiedoksiantoa koskevaan hallintolain 60 §:n yleissäännökseen nähden.

Tullien määrä annettaisiin tiedoksi muulle kuin 1 momentissa tarkoitettulle asiakkaalle tullauspäätöksellä. Jollei muuta näytetä, asiakkaan katsottaisiin saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on tälle annettu, tai mikäli päätös on toimitettu postitse, seitsemäntenä päivänä siitä, kun päätös on annettu postin kuljetettavaksi. Tiedoksianto postitse toimitettaisiin lähettämällä päätös kirjeellä asiakkaalle. Postilähetyksestä ei ehdotuksen mukaan tarvitsisi kirjata, vaan se voi-

taisiin lähettää tavallisena kirjeenä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin myös päivästä, jona päätös katsottaisiin annetun tullilaitoksen asiakkaalle tai postin kuljetettavaksi. Näin tarkennettaisiin sitä ajankohtaa, jona asiakkaan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon. Tullauspäätöksen tiedoksiantotapa ja -ajankohta eroavat sen mukaan, onko kyse tullilaitoksen käteisasiakkaalle vai niin sanotulle rekisteröidylle asiakkaalle annettavasta päätöksestä.

Päivänä, jona tullauspäätös katsotaan annetun tullilaitoksen käteisasiakkaalle, pidettäisiin säännönmukaisesti tullauspäätöksen vahvistamispäivää. Käteisasiakkaan tullaussessa tavarahan vapaaseen liikkeeseen luovutuksen edellytyksenä on tuontiverojen määrääminen ja verojen maksu. Tullauspäätös, joka on samalla tullilasku, annetaan säännönmukaisesti asiakkaalle heti asian käsittelyn jälkeen päätöksen vahvistamispäivänä tullitoimipaikassa. Asiakkaasta johtuvasta syystä päätös voidaan kuitenkin antaa asiakkaalle myös jonain muuna päivänä, jolloin päätöksen tiedoksiantopäivänä pidettäisiin tuota tosiasiallista tiedoksiantopäivää.

Päivänä, jona tullauspäätös katsottaisiin annetun tullilaitoksen rekisteröidylle asiakkaalle tai postin kuljetettavaksi, pidettäisiin ehdotetun 2 momentin mukaan päätöksen vahvistamispäivää seuraavaa arkipäivää. Tullauspäätöksen tiedoksiantoajankohta eroaisi tältä osin hallintolaissa säädetyistä lähtökohdista, jonka mukaan tiedoksianto lasketaan kirjeen lähettämisestä tai asiakirjan luovuttamisesta. Tulliverotuksen massamenettelyssä tosiasiallisen tiedoksiantoajankohdan kirjaamista jokaisen tullauspäätöksen osalta erikseen ei voida pitää tarkoituksenmukaisena.

Tullilaitoksen rekisteröity asiakas ei pääsääntöisesti ole läsnä tullitoimipaikassa päätöksen vahvistamishetkellä, koska tämä saa halutessaan tavarahan haltuunsa jo ennen tullauspäätöksen vahvistamista. Päätös toimitetaan rekisteröidylle asiakkaalle säännönmukaisesti postitse taikka jättämällä se asiakkaalla tullin tiloissa olevaan lukittavaan lokeroon noudettavaksi asiakkaan itsensä valitsemana ajankohtana. Massamenettelyn luonteisessa tulliverotuksessa tullauspäätökset toimitetaan yleensä päivittäin keskitetysti

eteenpäin. Asiakkaan voidaan tuolloin kohtuudella katsoa saavan tullauspäätöksen tosiasiallisesti tiedokseen päätöksen vahvistamispäivää seuraavana arkipäivänä. Samoin postin voidaan kohtuudella katsoa saavan kirjeitse lähetettävän päätöksen kuljetettavakseen vastaavana ajankohtana.

Ehdotus perustuu käytännössä sovellettuun tiedoksiantomenettelyyn. Sen toiminnassa ei ole esiintynyt sellaisia ongelmia, joiden vuoksi olisi rekisteröityjen asiakkaiden oikeusturvan kannalta tarpeen luoda päätöksen tosiasiallisen luovutusajankohdan todentava kirjaamisenmenettely. Erillisen tiedoksianto- tai saantitodistuksen kirjoittaminen jokaisen päätöksen osalta erikseen ei olisi myöskään hallinnollisesti tehokasta.

Pykälän 3 momentin mukaan tullien määrä annettaisiin tiedoksi jälkikantopäätöksellä, kun tullien määrä on kirjattu tileihin jälkikäteen tullikoodeksin 220 artiklan mukaisesti. Jälkikantopäätös annettaisiin asiakkaalle tiedoksi todisteellisesti. Tiedoksiantoon sovellettaisiin tällöin hallintolain 60 §:n säännöksiä todisteellisesta tiedoksiannosta.

32 §. Toimivallan hallinnollisten seuraamusten määräämisen tulee perustuslain 2 §:n 3 momentin säännös huomioon ottaen perustua lakiin. Pykälän nykyistä sanamuotoa ehdotetaan täsmennettäväksi ja täydennettäväksi siten, että tullilain nojalla määrättävää virhemaksua voitaisiin käyttää tarkoituksensa mukaisesti kattavasti kaikkien tulliverotukseen ja -toimintaan liittyvien säännösten ja lainmukaisten viranomaismääräysten noudattamiseen liittyvien viivästysten, virheellisyyksien ja laiminlyöntien hallinnollisena sanktiona. Lainsäädännön selkeyden vuoksi pykälän rakennetta ehdotetaan myös muutettavaksi.

Pykälän 1 kohdan säännös vastaisi pääosin nykyisen pykälän 1 momentin säännöstä. Nykyistä säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että virhemaksua voitaisiin määrätä tullipalautushakemusten lisäksi muussakin hakemusmenettelyssä silloin, kun tulliviranomaiselle on annettu puutteellinen tai virheellinen tieto tai asiakirja. Ehdotetun 1 kohdan mukaan virhemaksua voitaisiin määrätä vähintään 10 ja enintään 2 500 euroa, jos 31 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettu viivästys tai muu virheellisyys koskee tullimenettelyä, jossa ei määrätä tullia tai jossa tullin määrä on vähäinen eikä tullinkorotusta ole määrätty, taikka jos on annettu puutteellinen tai virheellinen tieto tai asiakirja hakemusmenettelyssä tai tullietuuden saamiseksi.

menettelyä, jossa ei määrätä tullia tai jossa tullin määrä on vähäinen eikä tullinkorotusta ole määrätty, taikka jos on annettu puutteellinen tai virheellinen tieto tai asiakirja hakemusmenettelyssä tai tullietuuden saamiseksi.

Pykälän 2 kohdan mukaan virhemaksua voitaisiin määrätä vähintään 10 ja enintään 2 500 euroa, jos viivästys tai muu virheellisyys koskee yhteisön sisäkaupan tilastointia, tavaroiden tuontia yhteisön tullialueelle, tavaroiden esittämistä tulliviranomaiselle, yleisilmoitusta ja tulliviranomaiselle esitettyjen tavaroiden purkamista sekä tavaroiden väliaikaista varastointia tai muuta koodeksissa tarkoitettua tulliselvitysmuotoa kuin tullimenettelyyn asettamista. Säännös vastaisi nykyisen pykälän 2 momenttia.

Pykälän 3 kohdan mukaan virhemaksua voitaisiin määrätä vähintään 10 ja enintään 2 500 euroa, jos yhteisön tullilainsäädännössä tai tullilaissa tai sen nojalla annetussa asetuksessa tai näihin säännöksiin perustuvassa tulliviranomaisen päätöksessä tai määräyksessä tarkoitettu muu kuin 1 ja 2 kohdassa tai 31 §:ssä mainittu velvollisuus on kokonaan tai osittain laiminlyöty. Vastaava säännös sisältyy valmisteverotuslain 33 §:ään.

Ehdotettua 3 kohdan säännöstä voitaisiin soveltaa esimerkiksi silloin, kun tulliviranomaisen myöntämään lupaan liittyviä ehtoja tai määräyksiä ei ole noudatettu tai kun asiakkaan annettava tai säilytettävä asiakirja puuttuu. Virheet voisivat koskea myös yhteisön tullilainsäädännössä säädettyjen yhteisen kauppapolitiikan mukaisten muiden kauppapolitiittisten toimenpiteiden kuin tariffitoimenpiteiden noudattamista, jolloin kyse ei olisi pykälän 1 kohdassa tarkoitettuja hakemusmenettelyyn tai tullietuuteen tai tullin määrään sinänsä liittyvistä virheellisyyksistä. Ehdotettua säännöstä voitaisiin soveltaa näin ollen myös silloin, kun alkuperäselvitys tai tuonnin rajoituksien valvomiseksi tarpeellinen tieto tai asiakirja on annettu säädetyn määräajan jälkeen taikka kun alkuperäselvitys, tieto tai asiakirja ovat olleet puutteellisia tai muutoin virheellisiä taikka niiden antaminen on laiminlyöty kokonaan.

Ehdotuksen mukaan virhemaksua voitaisiin siten määrätä kattavasti tulliverotukseen ja -toimintaan liittyvien vaillinaisuusien, virheellisyyksien, viivästysten sekä muiden

laiminlyöntien hallinnollisena seuraamuksena. Velvollisuuden osittaisesta laiminlyönnistä voidaan katsoa olevan kysymys myös siinä tapauksessa, että velvollisuuden täyttämisen yhteydessä on annettu vaillinainen tai virheellinen asiakirja tai tieto tai kun sinänsä oikeansisältöinen asiakirja tai tieto on annettu myöhässä.

37 §. Pykälän 1 momentin sanamuotoa ehdotetaan tarkistettavaksi, koska alueellinen hallintotuomioistuin on nykyisin momentissa mainitun Uudenmaan lääninoikeuden asemesta Helsingin hallinto-oikeus. Tullilaitoksen organisaatiouudistusten jälkeen tullipiireissä ei ole enää piiritullikamareita. Tämän vuoksi momentin sanamuotoa ehdotetaan tarkistettavaksi myös siten, että piiritullikamarin sijasta pykälässä mainittaisiin tullipiiri.

38 §. Pykälän 2 momentin sanamuotoa ehdotetaan tarkistettavaksi, koska alueellinen hallintotuomioistuin on Uudenmaan lääninoikeuden asemesta nykyisin Helsingin hallinto-oikeus.

39 §. Pykälän 1 momentin sanamuotoa ehdotetaan tarkistettavaksi, koska yleinen hallintotuomioistuin on lääninoikeuden asemesta nykyisin hallinto-oikeus.

40 §. Pykälän 1 ja 3 momentin sanamuotoa ehdotetaan tarkistettavaksi, koska yleinen hallintotuomioistuin on nykyisin lääninoikeuden asemesta hallinto-oikeus sekä alueellinen hallintotuomioistuin Uudenmaan lääninoikeuden asemesta nykyisin Helsingin hallinto-oikeus.

43 §. Pykälän 3 momenttiin tehtäisiin tullilaitoksen virkanimikeuudistuksesta aiheutuvat muutokset samoin perustein kuin edellä 15 §:n kohdalla on esitetty. Samalla säännöksen sanamuotoa selkiytettäisiin jonkin verran nykyisestä.

46 §. Pykälän 1 momentista ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana seuraava kohta: ”syyttäjänviranomaisten antamien ohjeiden mukaisesti jo esitutinnan yhteydessä.” Tässä kohdassa viittaus rangaistusmääräysmenettelystä annettuun lakiin on riittävä. Ehdotetun 1 momentin mukaan, jos tullirikosta koskeva asia voidaan käsitellä rangaistusmääräysmenettelyssä, tutkinnanjohtaja tai tehtävään määrätty muu tullimies voisi antaa rangaistusvaatimuksen siten kuin rangaistusmääräysmenettelystä annetussa laissa sää-

detään.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että tutkinnanjohtajalla tai muulla tehtävään määrättyllä tullimiehellä olisi oikeus antaa rikesakko. Pykälän 2 momentissa viitattaisiin rikesakkomenettelystä annettuun lakiin, jossa puolestaan säädetään siitä, miten rikesakkorikkomukset määritellään, sekä menettelytavasta rikesakkoja annettaessa. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin myös rikesakkomenettelystä annetun lain 11 §:n säännöstä vastaavasti rikesakkomääräysten antamisen valvomisesta, poistamisesta ja rikosasian ilmoittamisesta viralliselle syyttäjälle. Ehdotetun 2 momentin mukaan jos tullilaitoksen tutkittavana olevasta rikoksesta voidaan määrätä seuraamukseksi rikesakko, edellä 1 momentissa tarkoitetulla tullimiehellä olisi oikeus määrätä rikesakko siten kuin rikesakkomenettelystä annetussa laissa säädetään. Lisäksi tullilaitoksen käsiteltävänä olevassa rikesakkoasiassa tullipiirin päällikön tehtävistä olisi vastaavasti voimassa, mitä sanotussa laissa säädetään poliisipiiriin päällikön tehtävistä rikesakkoasiassa.

49 ja 50 §. Pykälän 1 momentin sanamuotoa ehdotetaan tarkistettavaksi, koska tullilaitoksen organisaatiouudistusten jälkeen tullipiireissä ei ole enää piiritullikamareita. Piiritullikamaria vastaava aluehallintoyksikkö on nykyisin tullipiiri.

52 a §. Pykälässä säädettäisiin menettelystä kuultaessa tulliasiamiestä tullilaitoksessa tehtävästä hallintopäätöksestä sekä annettaessa tälle tiedoksi tulliviranomaisen tekemät päätökset. Erityissäännös muodostaisi tulliasiamiestä koskevan poikkeuksen asianosaisen kuulemista ja päätöksen tiedoksi antoa asianosaiselle koskevista hallintolain säännöksistä. Erityissäännös noudattaisi nykyisin tullilaitoksessa sovellettavaa menettelyä.

53 a §. Tullilakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 53 a §, jossa säädettäisiin tullilain säännösten soveltumisesta suoritemaksuihin ja muihin tullin kantamiin julkisoikeudellisiin maksuihin. Pykälä vastaisi pitkälti voimassa olevan tulliasetuksen 12 §:n 1 momentin säännöstä. Tulliasetuksen 12 § voitaisiin tällöin kumota tarpeettomana.

Pykälän mukaan tullia koskevia säännöksiä tullin kantamisesta, suorittamisesta, muutoksenhausta ja viivästysseuraamuksista sovel-

lettäisiin myös valtion maksuperustelain m-
jalla määrättyihin suoritemaksuihin ja muihin
tullilaitoksen kantamiin julkisoikeudellisiin
maksuihin. Ehdotettu säännös eroaisi voi-
massa olevan tulliasetuksen 12 §:n 1 momen-
tista siten, että se soveltuisi myös muihin tul-
lilaitoksen kantamiin julkisoikeudellisiin
maksuihin kuin suoritemaksuihin. Lisäksi
säännöksessä tarkoitettuihin maksuihin so-
vellettaisiin myös tullia koskevia muutok-
senhakusäännöksiä. Pienimmän tileihin kir-
jattavan tullin määrän osalta momentissa eh-
dotetaan viitattavaksi tullilain 53 §:n sään-
nökseen nykyisessä tulliasetuksen 12 §:ssä
1 momentissa olevan viittauksen sijasta.
Säännösviittausta koskeva muutos olisi luon-
teeltaan tekninen.

Ehdotetussa pykälässä ei sen sijaan ole tar-
peen säätää voimassa olevan tulliasetuksen
12 §:n 2 momentissa säädetyin tavoin mak-
superustelain ja sen nojalla annettujen sää-
dösten tai määräysten soveltumisesta asetuk-
sen 1 momentissa tarkoitettuihin maksuihin.
Maksuperustelain maksujen perintää koskeva
11 § tulee sovellettavaksi suoraan, kun muu-
lla lailla tai laissa olevan valtuutuksen perus-
teella ei ole annettu maksuperustelaista poik-
keavia säännöksiä.

1.2. Pakkokeinolaki

Esityksessä muutettavaksi ehdotettuja pak-
kokeinolain 5 a luvun lainkohtia on muutettu
27 päivänä kesäkuuta 2003 annetulla lailla
pakkokeinolain muuttamisesta (646/2003).
Kyseinen laki tulee voimaan vuoden 2004
alusta.

1 luku. **Kiinniottaminen, pidättäminen ja vangitseminen**

6 §. *Pidättämiseen oikeutettu virkamies.*
Pykälän 1 momentin 3 kohtaan ehdotetaan
tehtäväksi Tullihallituksen toimintayksiköi-
den nimien muuttamisesta johtuvat tekniset
muutokset. Säännöksessä mainittuja Tullihal-
lituksen valvonta- ja tarkastusyksikköä sekä
valvonta- ja tutkintatoimistoa vastaavat nykyis
valvontaosasto ja sen tullirikostorjunnasta
vastaavat yksiköt. Tullihallituksessa
tullirikostorjunnasta vastaavat nykyisin val-
vontaosaston tutkinta- ja tiedusteluyksikkö

sekä valvontayksikkö rikosvalvonnan osalta.

Säännökseen tehtäisiin myös tullilaitoksen
virkanimikeuudistuksesta aiheutuvat muu-
tokset. Uuden virkanimikejärjestelmän mu-
kainen virkanimike ei määritä enää tarkasti
tullimiehen tehtäviä ja virka-asemaa. Nykyi-
sestä säännöksestä poistettaisiin virkanimik-
keet Tullihallituksen ylitarkastaja ja tullisih-
teeri sekä tullipiirin valvontatehtävissä toi-
miva johtaja ja apulaisjohtaja, esitutkintateh-
tävässä toimiva ylitarkastaja ja tullilylitarkas-
taja. Pidättämiseen oikeutettujen virkamies-
ten piirin rajaamiseksi riittävän tarkoin sään-
nöksessä säädettäisiin perusteista, joiden m-
jalla tullimies olisi oikeutettu käyttämään
pykälässä säädettyä toimivaltuutta. Pidättä-
miseen oikeutettuja tullivirkamiehiä olisivat
tutkinnanjohtajan tehtävään määrätty tullii-
mies, Tullihallituksen valvontaosaston pääl-
likkö ja valvontaosaston tullirikostorjunnasta
vastaavien yksiköiden päälliköt sekä tullipiiri-
n ja sen valvonnan päälliköt.

5 a luku. **Telekuuntelu, televalvonta ja tekninen tarkkailu**

5 §. *Toimenpiteestä päättäminen.* Pykälän
3 momentissa säädetään tullilaitoksen palve-
luksessa olevien virkamiesten oikeudesta
tehdä säännöksessä tarkoitettu päätös tullilai-
toksen toimittamassa esitutkinnassa. Momen-
tin sanamuotoon tehtäisiin Tullihallituksen
organisaatiomuutoksesta johtuvat tarkistuk-
set. Säännöksessä mainittu Tullihallituksen
valvonta- ja tarkastusyksikkö korvattaisiin
kyseisen toimintayksikön nykyisellä nimellä
valvontaosasto. Säännöksessä mainittua tut-
kintatoimistoa vastaa nykyisin valvontaosas-
ton tutkintayksikkö. Tutkintatoimistoa kos-
keva maininta ehdotetaan kuitenkin korvatta-
vaksi viittauksella valvontaosaston tutkinnas-
ta vastaavaan yksikköön, jolloin valvonta-
osaston yksiköiden nimien mahdollinen
muuttaminen ei edellyttäisi jatkossa lainmuu-
tosta.

14 §. *Korvauksen suorittaminen.* Pykälän
1 momentin sanamuotoa ehdotetaan tarkistet-
tavaksi Tullihallituksen organisaatiouudis-
tuksesta aiheutuneiden toimintayksiköiden
nimien muuttamisen vuoksi. Momentissa
mainittu Tullihallituksen valvonta- ja tarkas-
tusyksikkö korvattaisiin kyseisen toimintayk-

sikön nykyisellä nimellä valvontaosasto.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004. Tuolloin tulevat voimaan myös hallintolaki sekä laki pakkokei-

nolain muuttamisesta, joihin tässä esityksessä olevat säännökset osittain liittyvät.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnalle hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**tullilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä joulukuuta 1994 annetun tullilain (1466/1994) 15 §, 18 §:n 1 momentti, 20 d §:n 1 ja 2 momentti, 20 f §:n 2 momentti, 20 g §:n 1 momentti, 20 h §:n 1 momentti, 25 §:n 3 ja 4 momentti, 28 §:n 3 momentti, 32 §, 37 §:n 1 momentti, 38 §:n 2 momentti, 39 §:n 1 momentti, 40 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 43 §:n 3 momentti, 46 §, 49 §:n 1 momentin 1 kohta ja 50 §:n 1 momentti,
 sellaisina kuin niistä ovat 20 d §:n 1 ja 2 momentti, 20 f §:n 2 momentti, 20 g §:n 1 momentti, 20 h §:n 1 momentti ja 28 §:n 3 momentti laissa 774/2003, 25 §:n 3 momentti laissa 1700/1995, 25 §:n 4 momentti laissa 331/1996, 32 § laeissa 241/2001 ja 1240/2001, 37 §:n 1 momentti, 38 §:n 2 momentti ja 40 §:n 4 momentti laissa 1378/1997, sekä
lisätään lakiin uusi 28 a § ja sen edelle uusi väliotsikko sekä lakiin uusi 52 a § ja 53 a § seuraavasti:

15 §

Henkilönkatsastus ja muu kuin henkilön matkatavaroihin tai päällysvaatteisiin kohdistuva tarkastus voidaan 14 §:n 1 momentin 2 kohdassa mainituissa tapauksissa kohdistaa myös esitutkintaa suorittamatta henkilöön, jota epäillään todennäköisin syin rikoksesta, josta säädetty ankarin rangaistus on enemmän kuin kuusi kuukautta vankeutta. Toimenpiteestä päättää tehtävään määrätty tullirikostorjunnan tai tullivalvonnan esimiehe nä toimiva tullimies. Muutoin näitä toimenpiteitä suoritettaessa noudatetaan soveltuvin osin, mitä menettelystä henkilöön kohdistuvassa etsinnässä säädetään pakkokeinolaissa (450/1987).

18 §

Jokaisen on Tullihallituksen tai tullipiirin kehotuksesta määräajassa annettava sellaisia toisen tulliverotusta tai siitä johtuvaa valitusasiaa varten tarpeellisia toista koskevia tietoja, jotka selviävät hänen hallussaan olevista asiakirjoista, mikäli ne eivät koske asiaa, josta hänellä on lain mukaan oikeus kieltäytyä todistamasta. Toisen taloudellista ase-

maa koskevia tietoja ei kuitenkaan saa kieltäytyä antamasta.

20 d §

Tullimiehellä on oikeus kohdistaa vakituiseen asumiseen käytetyn huoneen tai tilan ulkopuolella olevaan henkilöön taikka kulku-
 neuvoon tai tavaraan teknistä tarkkailua, jos sen avulla voidaan perustellusti olettaa saattavan tullirikoksen torjumiseksi tai paljastamiseksi tarvittavia tietoja. Määräyksen toimenpiteeseen antaa tehtävään määrätty tullirikostorjunnan esimiehe nä toimiva tullimies sekä yli kolme vuorokautta kestävään tekniseen kuunteluun Tullihallituksen valvontaosaston päällikkö tai valvontaosaston tullirikostorjunnasta vastaavien yksiköiden päälliköt taikka tullipiirin päällikkönä toimiva virkamies.

Tekniseen tarkkailuun käytettävä laite voidaan sijoittaa tiloihin, joissa tekninen tarkkailu on 1 momentin mukaan sallittu, jos tekninen tarkkailu sitä edellyttää. Tullimiehellä on tehtävään määrätyn tullirikostorjunnan esimiehenä toimivan tullimiehen määräyksestä

oikeus laitteen asentamiseksi ja poistamiseksi päästä kyseisiin tiloihin. Jos laite kuluttaa kulkuneuvon tai muun sijoituspaikan energiaa, vähäistä suuremmasta kulutuksesta on suoritettava korvaus.

20 f §

Tehtävään määrättyllä tullirikostorjunnan esimiehenä toimivalla tullimiehellä on oikeus päättää televalvonnan tai 1 momentissa tarkoitettua teknisen tarkkailun aloittamisesta, jos toimenpide asian kiireellisyyden vuoksi on välttämätöntä suorittaa viivytyksettä. Tällöin toimenpiteestä on viipymättä ja viimeistään 24 tunnin kuluessa toimenpiteen aloittamisesta tehtävä ilmoitus 1 momentissa tarkoitettulle tuomioistuimelle. Ilmoitukseen on liitettävä televalvontaa tai teknistä tarkkailua koskeva vaatimus, jos televalvontaa tai teknistä tarkkailua aiotaan jatkaa sen jälkeen, kun ilmoitus on saapunut tuomioistuimeen.

20 g §

Edellä 20 d §:ssä tarkoitetusta teknisestä tarkkailusta tai tekniseen tarkkailuun käytettävän laitteen sijoittamisesta päättäneen tullimiehen tai 20 f §:n 2 momentin nojalla televalvonnasta päättäneen tehtävään määrätyn tullirikostorjunnan esimiehenä toimivan tullimiehen tai tuomioistuimelle ilmoituksen tehneen tullimiehen on televalvonnan tai teknisen tarkkailun päätyttyä ilmoitettava toimenpiteestä sen kohteena olleelle henkilölle, jollei ilmoittaminen vaaranna tiedonhankinnan tarkoitusta tai rikoksen esitutkintaa.

20 h §

Tehtävään määrätyn tullirikostorjunnan esimiehenä toimivan tullimiehen on viipymättä tarkastettava 20 e—20 e §:ssä tarkoitettuja toimenpiteitä suoritettaessa kootut tiedot ja 20 d §:ssä tarkoitettua teknisen tarkkailun avulla hankitut tallenteet. Yksinomaan sivullista koskevat tiedot on tarkastuksen jälkeen viipymättä hävitettävä, jollei niitä tarvita tullirikoksen selvittämiseen.

25 §

Tullihallitus ja tullipiiri saavat antaa tietoja väärennettyjen ja laittomasti valmistettujen tavaroiden vapaaseen liikkeeseen luovutuksen, viennin, jälleenviennin tai suspensiomenettelyyn asettamisen kieltävistä toimenpiteistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 3295/94 tarkoitettulle oikeudenhaltijalle tulliviranomaisen havaitsemista asetuksessa tarkoitetuista todennäköisistä väärennetyistä tai laittomasti valmistetuista tavaroista.

Lisäksi Tullihallitus tai tullipiiri saa antaa liiketoimintaa koskevia tietoja viranomaiselle tai julkista tehtävää hoitavalle yhteisölle, jolla on säädetyn tehtävänsä perusteella tarve saada tieto salassa pidettävästä asiasta. Tulliviranomainen saa antaa muitakin tietoja, jos ne ovat yksittäistapauksessa tarpeen hengelle tai terveydelle vaarallisen tapahtuman, vapautteen kohdistuvan rikoksen taikka huomattavan ympäristö- tai omaisuusvahingon välttämiseksi. Tietoja ei saa luovuttaa edelleen eikä käyttää ilman Tullihallituksen lupaa muuhun kuin siihen tarkoitukseen, johon ne on luovutettu.

28 §

Tullimiehellä on oikeus saada tehtävään määrätyn tullirikostorjunnan esimiehenä toimivan tullimiehen pyynnöstä tullirikoksen estämiseksi tai selvittämiseksi yksityiseltä yhteisöltä tai henkilöltä tarvittavia tietoja yhteisön jäsentä, tilintarkastajaa, toimitusjohtajaa, hallituksen jäsentä tai työntekijää velvoittavan yritys-, pankki- tai vakuutuslainsuuden estämättä.

Tullien määrän tiedoksianto

28 a §

Tileihin kirjattu tullien määrä annetaan tiedoksi atk-perusteista, sähköistä tiedonsiirto-menettelmää käyttäville tullilaitoksen asiakkaille tiedoksi vastaussanomalla. Asiakkaan on katsottava saaneen tullien määrästä tiedon, jollei muuta näytetä, ajankohtana, jona vastaussanoma on saapunut asiakkaan tietojärjestelmään.

Muulle kuin 1 momentissa tarkoitettulle tullilaitoksen asiakkaalle tileihin kirjattu tullien määrä annetaan tiedoksi tullauspäätöksellä. Asiakkaan on katsottava saaneen tullien määrstä tiedon, jollei muuta näydetä, sinä päivänä, jona tullauspäätös on annettu asiakkaalle, tai seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jona tullauspäätös on annettu postin kuljetettavaksi. Päivänä, jona tullauspäätös on annettu tullilaitoksen rekisteröidylle asiakkaalle tai postin kuljetettavaksi, pidetään tullauspäätöksen vahvistamispäivää seuraavaa arkipäivää. Päivänä, jona tullauspäätös on annettu käteisasiakkaalle, pidetään tullauspäätöksen vahvistamispäivää.

Kun tullien määrä on kirjattu tileihin jälkikäteen tullikoodeksin 220 artiklan mukaisesti, tullien määrä annetaan tiedoksi jälkikantopäätöksellä. Jälkikantopäätöksen tiedoksiannosta on voimassa, mitä hallintolaissa (434/2003) säädetään todisteellisesta tiedoksiannosta.

32 §

Virhemaksua voidaan määrätä vähintään 10 ja enintään 2 500 euroa, jos:

1) edellä 31 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettu viivästys tai muu virheellisyys koskee tullimenettelyä, jossa ei määrätä tullia tai jossa tullin määrä on vähäinen eikä tullinkorotusta ole määrätty, taikka jos on annettu puutteellinen tai virheellinen tieto tai asiakirja hakemusmenettelyssä tai tullietuuden saamiseksi;

2) viivästys tai muu virheellisyys koskee yhteisön sisäkaupan tilastointia, tavaroiden tuontia yhteisön tullialueelle, tavaroiden esittämistä tulliviranomaiselle, yleisilmoitusta ja tulliviranomaiselle esitettyjen tavaroiden purkamista sekä tavaroiden väliaikaista varastointia tai muuta koodeksissa tarkoitettua tulliselvitysmuotoa kuin tullimenettelyyn asettamista; tai

3) yhteisön tullilainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla annetussa asetuksessa tai näihin säännöksiin perustuvassa tulliviranomaisen päätöksessä tai määräyksessä tarkoitettu muu kuin 1 ja 2 kohdassa ja 31 §:ssä mainittu velvollisuus on kokonaan tai osittain laiminlyöty.

37 §

Tulliviranomaisen päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeudelta. Valtion puolesta valitusoikeus tullipiirin päätöksestä on tullipiirissä olevalla tulliasiamiehellä ja Tullihallituksen päätöksestä Tullihallituksessa olevalla tulliasiamiehellä.

38 §

Siltä osin kuin valituksessa esitetty pyyntö ei anna aihetta tullinpalautukseen tai tullinperuutukseen taikka muuhun valituksen kohteena olevan asian oikaisemiseen tai korjaamiseen, tulliviranomaisen on annettava valituksesta lausunto ja toimitettava asian käsittelyssä syntyneet asiakirjat viipymättä Helsingin hallinto-oikeudelle.

39 §

Jos tulli on hallinto-oikeuden päätöksellä poistettu tai sitä on alennettu, liikaa maksettu tulli on muutoksenhausta huolimatta palautettava viivytyksettä.

40 §

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitus on tehtävä 60 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisäännästä. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle tai Helsingin hallinto-oikeudelle. Valtion puolesta valitusoikeus on Tullihallituksessa olevalla tulliasiamiehellä.

43 §

Tutkinnanjohtajana tulliviranomaisen toimittamassa esitutkinnassa on pidättämiseen oikeutettu tullimies. Erityisestä syystä tullirikostorjuntatehtävissä toimiva muu tullimies saa saamansa määräyksen perusteella johtaa

utkintaa rajoitetuin toimivaltuuksin. Tällaisella tullimiehellä on sama oikeus kuin pidättämiseen oikeutetulla virkamiehellä päättää takavarikosta ja etsinnästä.

46 §

Jos tullirikosta koskeva asia voidaan käsitellä rangaistusmääräysmenettelyssä, tutkinnanjohtaja tai tehtävään määrätty muu tullimies voi antaa rangaistusvaatimuksen siten kuin rangaistusmääräysmenettelystä annetussa laissa (692/1993) säädetään.

Jos tullilaitoksen tutkittavana olevasta rikoksesta voidaan määrätä seuraamukseksi rikesakko, 1 momentissa tarkoitettulla tullimiehellä on oikeus määrätä rikesakko siten kuin rikesakkomenettelystä annetussa laissa (66/1983) säädetään. Tullilaitoksen käsiteltävänä olevassa rikesakkoasiassa tullipiirin päällikön tehtävistä on voimassa, mitä sanottussa laissa säädetään poliisipiirin päällikön tehtävistä rikesakkoasiassa.

49 §

Takavarikoitu tavara saadaan, jollei muussa laissa toisin säädetä, ennen kuin se on tuomittu menetetyksi:

1) luovuttaa omistajalle tullipiirin harkitsemaa vakuutta vastaan;

50 §

Tullipiiri panee täytäntöön tullirikosasiassa menetetyksi tuomittua omaisuutta koskevan päätöksen.

52 a §

Tulliasiamiestä kuullaan ja päätös annetaan hänelle tiedoksi siten, että päätöksen tekevä tulliviranomainen varaa tulliasiamiehelle tilaisuuden tutustua päätökseen ja sen perusteena oleviin asiakirjoihin.

53 a §

Tullilaitoksen suoritteista valtion maksupöytäkirjan (150/1992) nojalla määrättyjen maksujen sekä muiden tullilaitoksen kantamien julkisoikeudellisten maksujen kantamisesta, suorittamisesta, muutoksenhausta ja viivästysseuraamuksista on voimassa soveltuvin osin, mitä tullista säädetään tai määrätään. Niihin ei kuitenkaan sovelleta 53 §:ssä tarkoitettua pienintä kirjattavaa tullin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2004.

2.

Laki**pakkokeinolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä huhtikuuta 1987 annetun pakkokeinolain (450/1987) 1 luvun 6 §:n 3 kohta, 5 a luvun 5 §:n 3 momentti ja 14 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 luvun 6 §:n 3 kohta laissa 213/1995 sekä 5 a luvun 5 §:n 3 momentti ja 14 §:n 1 momentti laissa 646/2003, seuraavasti:

1 luku

Kiinniottaminen, pidättäminen ja vangitseminen

6 §

Pidättämiseen oikeutettu virkamies

Pidättämisestä päättää *pidättämiseen oikeutettu virkamies*. Pidättämiseen oikeutettuja virkamiehiä ovat:

 3) tutkinnanjohtajan tehtävään määrätty tullimies, Tullihallituksen valvontaosaston päällikkö ja valvontaosaston tullirikostorjunnasta vastaavien yksiköiden päälliköt sekä tullipiirin ja sen valvonnan päälliköt; sekä

5 a luku

Telekuuntelu, televalvonta ja tekninen tarkkailu

5 §

Toimenpiteestä päättäminen

 Tutkinnanjohtajan esityksestä esitutkinnan toimittamisesta vastaavan poliisiyksikön päällikkönä tai apulaispäällikkönä toimiva poliisimies päättää muusta kuin 1 momentissa tarkoitettusta teknisestä kuuntelusta. Tullilaitoksen toimittamassa esitutkinnassa päätöksen tekee Tullihallituksen valvontaosaston tai valvontaosaston tutkinnasta vastaavan yksikön päällikkö taikka tullipiirin päällikkö. Jos tutkinnanjohtajana on virallinen syyttäjä, päätöksen tekee kyseinen syyttäjä.

14 §

Korvauksen suorittaminen

Teleyrityksellä on oikeus saada valtion varoista korvaus tässä luvussa tarkoitetusta viranomaisten avustamisesta ja tietojen antamisesta aiheutuneista välittömistä kustannuksista. Korvauksen maksamisesta päättää tutkin-

nan suorittaneen poliisilaitoksen tai poliisin valtakunnallisen yksikön päällikkö taikka hänen määräämänsä henkilö taikka Tullihallituksen valvontaosaston päällikkö.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2004.

Helsingissä 24 päivänä lokakuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Toinen valtiovarainministeri *Ulla-Maj Wideroos*

1.

Laki**tullilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 29 päivänä joulukuuta 1994 annetun tullilain (1466/1994) 15 §, 18 §:n 1 momentti, 20 d §:n 1 ja 2 momentti, 20 f §:n 2 momentti, 20 g §:n 1 momentti, 20 h §:n 1 momentti, 25 §:n 3 ja 4 momentti, 28 §:n 3 momentti, 32 §, 37 §:n 1 momentti, 38 §:n 2 momentti, 39 §:n 1 momentti, 40 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 43 §:n 3 momentti, 46 §, 49 §:n 1 momentin 1 kohta ja 50 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 20 d §:n 1 ja 2 momentti, 20 f §:n 2 momentti, 20 g §:n 1 momentti, 20 h §:n 1 momentti ja 28 §:n 3 momentti laissa 774/2003, 25 §:n 3 momentti laissa 1700/1995, 25 §:n 4 momentti laissa 331/1996, 32 § laeissa 241/2001 ja 1240/2001, 37 §:n 1 momentti, 38 §:n 2 momentti ja 40 §:n 4 momentti laissa 1378/1997, sekä

lisätään lakiin uusi 28 a § ja sen edelle uusi väliotsikko sekä lakiin uusi 52 a § ja 53 a § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

15 §

Henkilönkatsastus ja muu kuin henkilön matkatavaroihin tai päällysvaatteisiin kohdistuva tarkastus voidaan 14 §:n 1 momentin 2 kohdassa mainituissa tapauksissa kohdistaa myös esitutkintaa suorittamatta henkilöön, jota epäillään todennäköisin syin rikoksesta, josta säädetty ankarin rangaistus on enemmän kuin kuusi kuukautta vankeutta. Toimenpiteestä päättää vähintään tullipäällysmiehen virka-asemassa oleva tullimies. Muutoin näitä toimenpiteitä suoritettaessa noudatetaan soveltuvien osin, mitä menettelystä henkilöön kohdistuvassa etsinnässä säädetään pakkokeinolaissa (450/87).

18 §

Jokaisen on Tullihallituksen tai piiritullikamarin kehotuksesta määräajassa annettava sellaisia toisen tulliverotusta tai siitä johtuvaa valitusasiaa varten tarpeellisia toista koskevia tietoja, jotka selviävät hänen hallussaan olevista asiakirjoista, mikäli ne eivät

15 §

Henkilönkatsastus ja muu kuin henkilön matkatavaroihin tai päällysvaatteisiin kohdistuva tarkastus voidaan 14 §:n 1 momentin 2 kohdassa mainituissa tapauksissa kohdistaa myös esitutkintaa suorittamatta henkilöön, jota epäillään todennäköisin syin rikoksesta, josta säädetty ankarin rangaistus on enemmän kuin kuusi kuukautta vankeutta. Toimenpiteestä päättää *tehtävään määrätty tullirikostorjunnan tai tullivalvonnan esimiehenä toimiva* tullimies. Muutoin näitä toimenpiteitä suoritettaessa noudatetaan soveltuvien osin, mitä menettelystä henkilöön kohdistuvassa etsinnässä säädetään pakkokeinolaissa (450/1987).

18 §

Jokaisen on Tullihallituksen tai *tullipiirin* kehotuksesta määräajassa annettava sellaisia toisen tulliverotusta tai siitä johtuvaa valitusasiaa varten tarpeellisia toista koskevia tietoja, jotka selviävät hänen hallussaan olevista asiakirjoista, mikäli ne eivät koske asi-

koske asiaa, josta hänellä on lain mukaan oikeus kieltäytyä todistamasta. Toisen taloudellista asemaa koskevia tietoja ei kuitenkaan saa kieltäytyä antamasta.

20 d §

Tullimiehellä on oikeus kohdistaa vakituiseen asumiseen käytetyn huoneen tai tilan ulkopuolella olevaan henkilöön taikka kulkuneuvon tai tavaraan teknistä tarkkailua, jos sen avulla voidaan perustellusti olettaa saatavan tullirikoksen torjumiseksi tai paljastamiseksi tarvittavia tietoja. Määräyksen toimenpiteeseen antaa vähintään tullipäällysmiehen virka-asemassa oleva tullimies sekä yli kolme vuorokautta kestävään tekniseen kuunteluun tullihallituksen valvontaosaston tai tutkinta-, valvonta- tai tiedusteluyksikön päällikkö taikka tullipiirin päällikkönä toimiva virkamies.

Tekniseen tarkkailuun käytettävä laite voidaan sijoittaa tiloihin, joissa tekninen tarkkailu on 1 momentin mukaan sallittu, jos tekninen tarkkailu sitä edellyttää. Tullimiehellä on tullipäällysmiehen virka-asemassa olevan tullimiehen määräyksestä oikeus laitteen asentamiseksi ja poistamiseksi päästä kyseisiin tiloihin. Jos laite kuluttaa kulkuneuvon tai muun sijoituspaikan energiaa, vähäistä suuremmasta kulutuksesta on suoritettava korvaus.

aa, josta hänellä on lain mukaan oikeus kieltäytyä todistamasta. Toisen taloudellista asemaa koskevia tietoja ei kuitenkaan saa kieltäytyä antamasta.

20 d §

Tullimiehellä on oikeus kohdistaa vakituiseen asumiseen käytetyn huoneen tai tilan ulkopuolella olevaan henkilöön taikka kulkuneuvon tai tavaraan teknistä tarkkailua, jos sen avulla voidaan perustellusti olettaa saatavan tullirikoksen torjumiseksi tai paljastamiseksi tarvittavia tietoja. Määräyksen toimenpiteeseen antaa *tehtävään määrätty tullirikostorjunnan esimiehenä toimiva* tullimies sekä yli kolme vuorokautta kestävään tekniseen kuunteluun Tullihallituksen valvontaosaston *päällikkö tai valvontaosaston tullirikostorjunnasta vastaavien yksiköiden päälliköt* taikka tullipiirin päällikkönä toimiva virkamies.

Tekniseen tarkkailuun käytettävä laite voidaan sijoittaa tiloihin, joissa tekninen tarkkailu on 1 momentin mukaan sallittu, jos tekninen tarkkailu sitä edellyttää. Tullimiehellä on *tehtävään määrätyn tullirikostorjunnan esimiehenä toimivan* tullimiehen määräyksestä oikeus laitteen asentamiseksi ja poistamiseksi päästä kyseisiin tiloihin. Jos laite kuluttaa kulkuneuvon tai muun sijoituspaikan energiaa, vähäistä suuremmasta kulutuksesta on suoritettava korvaus.

20 f §

Tutkinnanjohtajalla tai tehtävään määrättyllä tullirikostorjunnan esimiehenä toimivalla tullilylitarkastajalla on oikeus päättää televalvonnan tai 1 momentissa tarkoitetun teknisen tarkkailun aloittamisesta, jos toimenpide asian kiireellisyyden vuoksi on välttämätöntä suorittaa viivytyksettä. Tällöin toimenpiteestä on viipymättä ja viimeistään 24 tunnin kuluessa toimenpiteen aloittamisesta tehtävä ilmoitus 1 momentissa tarkoitetulle tuomioistuimelle. Ilmoitukseen on liitettävä televalvontaa tai teknistä tarkkailua koskeva vaatimus, jos televalvontaa tai

Tehtävään määrättyllä tullirikostorjunnan esimiehenä toimivalla tullimiehellä on oikeus päättää televalvonnan tai 1 momentissa tarkoitetun teknisen tarkkailun aloittamisesta, jos toimenpide asian kiireellisyyden vuoksi on välttämätöntä suorittaa viivytyksettä. Tällöin toimenpiteestä on viipymättä ja viimeistään 24 tunnin kuluessa toimenpiteen aloittamisesta tehtävä ilmoitus 1 momentissa tarkoitetulle tuomioistuimelle. Ilmoitukseen on liitettävä televalvontaa tai teknistä tarkkailua koskeva vaatimus, jos televalvontaa tai teknistä tarkkailua aiotaan

Voimassa oleva laki

teknistä tarkkailua aiotaan jatkaa sen jälkeen, kun ilmoitus on saapunut tuomioistuimeen.

20 g §

Edellä 20 d §:ssä tarkoitetusta teknisestä tarkkailusta tai tekniseen tarkkailuun käytetävän laitteen sijoittamisesta päättäneen tullimiehen tai 20 f §:n 2 momentin nojalla televalvonnasta päättäneen *tutinnanjohtajan tai* tehtävään määrätyn tullirikostorjunnan esimiehenä toimivan tulliylitarkastajan tai tuomioistuimelle ilmoituksen tehneen tullimiehen on televalvonnan tai teknisen tarkkailun päätyttyä ilmoitettava toimenpiteestä sen kohteena olleelle henkilölle, jollei ilmoittaminen vaaranna tiedonhankinnan tarkoitusta tai rikoksen esitutkintaa.

20 h §

Vähintään tullipäälyismiehen virka-asemassa olevan tullimiehen on viipymättä tarkastettava 20 c—20 e §:ssä tarkoitettuja toimenpiteitä suoritettaessa kootut tiedot ja 20 d §:ssä tarkoitettun teknisen tarkkailun avulla hankitut tallenteet. Yksinomaan sivullista koskevat tiedot on tarkastuksen jälkeen viipymättä hävitettävä, jollei niitä tarvita tullirikoksen selvittämiseen.

Ehdotus

jatkaa sen jälkeen, kun ilmoitus on saapunut tuomioistuimeen.

20 g §

Edellä 20 d §:ssä tarkoitetusta teknisestä tarkkailusta tai tekniseen tarkkailuun käytetävän laitteen sijoittamisesta päättäneen tullimiehen tai 20 f §:n 2 momentin nojalla televalvonnasta päättäneen tehtävään määrätyn tullirikostorjunnan esimiehenä toimivan *tullimiehen* tai tuomioistuimelle ilmoituksen tehneen tullimiehen on televalvonnan tai teknisen tarkkailun päätyttyä ilmoitettava toimenpiteestä sen kohteena olleelle henkilölle, jollei ilmoittaminen vaaranna tiedonhankinnan tarkoitusta tai rikoksen esitutkintaa.

20 h §

Tehtävään määrätyn tullirikostorjunnan esimiehenä toimivan tullimiehen on viipymättä tarkastettava 20 c—20 e §:ssä tarkoitettuja toimenpiteitä suoritettaessa kootut tiedot ja 20 d §:ssä tarkoitettun teknisen tarkkailun avulla hankitut tallenteet. Yksinomaan sivullista koskevat tiedot on tarkastuksen jälkeen viipymättä hävitettävä, jollei niitä tarvita tullirikoksen selvittämiseen.

25 §

Tullihallitus ja piiritullikamari saavat antaa tietoja väärennettyjen ja laittomasti valmistettujen tavaroiden vapaaseen liikkeeseen luovutuksen, viennin, jälleenviennin tai suspensiomenettelyyn asettamisen kieltävistä toimenpiteistä annetussa neuvoston asetuksessa ((EY) N:o 3295/94) tarkoitettulle oikeudenhaltijalle tulliviranomaisen havaitsemista asetuksessa tarkoitetuista todennäköisesti väärennetyistä tai laittomasti valmistetuista tavaroista.

Lisäksi tullihallitus tai piiritullikamari saa antaa liiketoimintaa koskevia tietoja viranomaiselle tai julkista tehtävää hoitavalle yh-

Tullihallitus ja *tullipiiri* saavat antaa tietoja väärennettyjen ja laittomasti valmistettujen tavaroiden vapaaseen liikkeeseen luovutuksen, viennin, jälleenviennin tai suspensiomenettelyyn asettamisen kieltävistä toimenpiteistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 3295/94 tarkoitettulle oikeudenhaltijalle tulliviranomaisen havaitsemista asetuksessa tarkoitetuista todennäköisesti väärennetyistä tai laittomasti valmistetuista tavaroista.

Lisäksi tullihallitus tai *tullipiiri* saa antaa liiketoimintaa koskevia tietoja viranomaiselle tai julkista tehtävää hoitavalle yhteisölle,

teisölle, jolla on säädetyn tehtävänsä perusteella tarve saada tieto salassa pidettävästä asiasta. Tulliviranomainen saa antaa muitakin tietoja, jos ne ovat yksittäistapauksessa tarpeen hengelle tai terveydelle vaarallisen tapahtuman, vapautteen kohdistuvan rikoksen taikka huomattavan ympäristö- tai omaisuusvahingon välttämiseksi. Tietoja ei saa luovuttaa edelleen eikä käyttää ilman tullihallituksen lupaa muuhun kuin siihen tarkoitukseen, johon ne on luovutettu.

jolla on säädetyn tehtävänsä perusteella tarve saada tieto salassa pidettävästä asiasta. Tulliviranomainen saa antaa muitakin tietoja, jos ne ovat yksittäistapauksessa tarpeen hengelle tai terveydelle vaarallisen tapahtuman, vapautteen kohdistuvan rikoksen taikka huomattavan ympäristö- tai omaisuusvahingon välttämiseksi. Tietoja ei saa luovuttaa edelleen eikä käyttää ilman Tullihallituksen lupaa muuhun kuin siihen tarkoitukseen, johon ne on luovutettu.

28 §

Tullimiehellä on oikeus saada *tutkinna-*
johtajan tai tehtävään määrätyn tullirikos-
torjunnan esimiehenä toimivan tullilytar-
kastajan pyynnöstä tullirikoksen estämiseksi
tai selvittämiseksi yksityiseltä yhteisöltä tai
henkilöltä tarvittavia tietoja yhteisön jäsen-
tä, tilintarkastajaa, toimitusjohtajaa, halli-
tuksen jäsentä tai työntekijää velvoittavan
yritys-, pankki- tai vakuutuslainsäädännön es-
tämättä.

Tullimiehellä on oikeus saada tehtävään
määrätyn tullirikos-
torjunnan esimiehenä to-
imivan *tullimiehen* pyynnöstä tullirikoksen
estämiseksi tai selvittämiseksi yksityiseltä
yhteisöltä tai henkilöltä tarvittavia tietoja
yhteisön jäsentä, tilintarkastajaa, toimi-
tusjohtajaa, hallituksen jäsentä tai työnteki-
jää velvoittavan yritys-, pankki- tai vakuu-
tussäädännön estämättä.

Tullien määrän tiedoksianto

28 a §

Tileihin kirjattu tullien määrä annetaan
tiedoksi atk-perusteista, sähköistä tiedon-
siirtomenetelmää käyttäville tullilaitoksen
asiakkaille tiedoksi vastaussanomalla. Asi-
akkaan on katsottava saaneen tullien mää-
rää tiedon, jollei muuta näytetä, ajankoh-
tana, jona vastaussanoma on saapunut asi-
akkaan tietojärjestelmään.

Muulle kuin 1 momentissa tarkoitettulle
tullilaitoksen asiakkaalle tileihin kirjattu
tullien määrä annetaan tiedoksi tullauspää-
töksellä. Asiakkaan on katsottava saaneen
tullien määrää tiedon, jollei muuta näyte-
tä, sinä päivänä, jona tullauspäätös on an-
nettu asiakkaalle, tai seitsemäntenä päivänä
siitä päivästä, jona tullauspäätös on annettu
postin kuljetettavaksi. Päivänä, jona tul-
lauspäätös on annettu tullilaitoksen rekiste-
röidylle asiakkaalle tai postin kuljetettavak-
si, pidetään tullauspäätöksen vahvistamis-
päivää seuraavaa arkipäivää. Päivänä, jona

32 §

Jos 31 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettu viivästys tai muu virheellisyys koskee tullimenettelyä, jossa ei määrätä tullia tai jossa tullin määrä on vähäinen eikä tullinkorotusta ole määrätty, taikka jos on annettu puutteellinen tai virheellinen tieto tai asiakirja tullin palauttamiseksi tai tullietuuden saamiseksi, virhemaksua voidaan määrätä vähintään 10 ja enintään 2 500 euroa.

Virhemaksua voidaan määrätä myös, jos viivästys tai muu virheellisyys koskee yhteisön sisäkaupan tilastointia, tavaroiden tuontia yhteisön tullialueelle, tavaroiden esittämistä tulliviranomaiselle, yleisilmoitusta ja tulliviranomaiselle esitettyjen tavaroiden purkamista sekä tavaroiden väliaikaista varastointia tai muuta koodeksissa tarkoitettua tulliselvitysmuotoa kuin tullimenettelyyn asettamista.

37 §

Tulliviranomaisen päätökseen haetaan muutosta valittamalla Uudenmaan läänioikeudelta. Valtion puolesta valitusoikeus piiritullikamarin päätöksestä on piiritullikamarissa olevalla tulliasiamiehellä ja tullihallituksen päätöksestä tullihallituksessa olevalla tulliasiamiehellä.

tullauspäätös on annettu käteisasiakkaalle, pidetään tullauspäätöksen vahvistamispäivää.

Kun tullien määrä on kirjattu tileihin jälkikäteen tullikoodeksin 220 artiklan mukaisesti, tullien määrä annetaan tiedoksi jälkikantopäätöksellä. Jälkikantopäätöksen tiedoksiannosta on voimassa, mitä hallintolaisissa (434/2003) säädetään todisteellisesta tiedoksiannosta.

32 §

Virhemaksua voidaan määrätä vähintään 10 ja enintään 2 500 euroa, jos:

1) edellä 31 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettu viivästys tai muu virheellisyys koskee tullimenettelyä, jossa ei määrätä tullia tai jossa tullin määrä on vähäinen eikä tullinkorotusta ole määrätty, taikka jos on annettu puutteellinen tai virheellinen tieto tai asiakirja hakemusmenettelyssä tai tullietuuden saamiseksi;

2) viivästys tai muu virheellisyys koskee yhteisön sisäkaupan tilastointia, tavaroiden tuontia yhteisön tullialueelle, tavaroiden esittämistä tulliviranomaiselle, yleisilmoitusta ja tulliviranomaiselle esitettyjen tavaroiden purkamista sekä tavaroiden väliaikaista varastointia tai muuta koodeksissa tarkoitettua tulliselvitysmuotoa kuin tullimenettelyyn asettamista; tai

3) yhteisön tullilainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla annetussa asetuksessa tai näihin säännöksiin perustuvaissa tulliviranomaisen päätöksessä tai määräyksessä tarkoitettu muu kuin 1 ja 2 kohdassa ja 31 §:ssä mainittu velvollisuus on kokonaan tai osittain laiminlyöty.

37 §

Tulliviranomaisen päätökseen haetaan muutosta valittamalla *Helsingin hallinto-oikeudelta*. Valtion puolesta valitusoikeus *tullipiirin* päätöksestä on *tullipiirissä* olevalla tulliasiamiehellä ja Tullihallituksen päätöksestä Tullihallituksessa olevalla tulliasiamiehellä.

38 §

Siltä osin kuin valituksessa esitetty pyyntö ei anna aiheutta tullinpalautukseen tai tullinperuutukseen taikka muuhun valituksen kohteena olevan asian oikaisemiseen tai korjaamiseen, tulliviranomaisen on annettava valituksesta lausunto ja toimitettava asian käsittelyssä syntyneet asiakirjat viipymättä Uudenmaan lääninoikeudelle.

Siltä osin kuin valituksessa esitetty pyyntö ei anna aiheutta tullinpalautukseen tai tullinperuutukseen taikka muuhun valituksen kohteena olevan asian oikaisemiseen tai korjaamiseen, tulliviranomaisen on annettava valituksesta lausunto ja toimitettava asian käsittelyssä syntyneet asiakirjat viipymättä *Helsingin hallinto-oikeudelle*.

39 §

Jos tulli on lääninoikeuden päätöksellä poistettu tai sitä on alennettu, liikaa maksettu tulli on muutoksenhausta huolimatta palautettava viivytyksettä.

39 §

Jos tulli on *hallinto-oikeuden* päätöksellä poistettu tai sitä on alennettu, liikaa maksettu tulli on muutoksenhausta huolimatta palautettava viivytyksettä.

40 §

Lääninoikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

40 §

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta lääninoikeuden päätöksestä.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta *hallinto-oikeuden* päätöksestä.

Valitus on tehtävä 60 päivän kuluessa lääninoikeuden päätöksen tiedoksisaannista. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle tai Uudenmaan lääninoikeudelle. Valtion puolesta valitusoikeus on Tullihallituksessa olevalla tulliasiamiehellä.

Valitus on tehtävä 60 päivän kuluessa *hallinto-oikeuden* päätöksen tiedoksisaannista. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle tai *Helsingin hallinto-oikeudelle*. Valtion puolesta valitusoikeus on Tullihallituksessa olevalla tulliasiamiehellä.

43 §

Tutkinnanjohtajana tulliviranomaisen toimittamassa esitutkinnassa on pidättämiseen oikeutettu tullimies. Erityisestä syystä tutkinnanjohtajana saa olla muu vähintään tullipäällysmiehen asemassa oleva tullimies. Tällaisella tutkinnanjohtajalla on sama oikeus kuin pidättämiseen oikeutetulla virkamiehellä päättää takavarikosta ja etsinnästä.

Tutkinnanjohtajana tulliviranomaisen toimittamassa esitutkinnassa on pidättämiseen oikeutettu tullimies. Erityisestä syystä *tullirikostorjuntatehtävissä toimiva muu tullimies saa saamansa määräyksen perusteella johtaa tutkintaa rajoitetuin toimivaltuuksin*. Tällaisella *tullimiehellä* on sama oikeus kuin pidättämiseen oikeutetulla virkamiehellä päättää takavarikosta ja etsinnästä.

46 §

Jos tullirikosta koskeva asia voidaan käsitellä rangaistusmääräysmenettelyssä, tutki-
nanjohtaja tai tehtävään määrätty muu tullimies voi syyttäväviranomaisten antamien ohjeiden mukaisesti jo esitutinnan yhteydessä antaa rangaistusvaatimuksen siten kuin rangaistusmääräysmenettelystä annetussa laissa (692/1993) säädetään.

49 §

Takavarikoitu tavara saadaan, jollei muussa laissa toisin säädetä, ennen kuin se on tuomittu menetetyksi:

1) luovuttaa omistajalle piiritullikamarin harkitsemaa vakuutta vastaan;

50 §

Piiritullikamari panee täytäntöön tullirikosasiassa menetetyksi tuomittua omaisuutta koskevan päätöksen.

46 §

Jos tullirikosta koskeva asia voidaan käsitellä rangaistusmääräysmenettelyssä, tutki-
nanjohtaja tai tehtävään määrätty muu tullimies voi antaa rangaistusvaatimuksen siten kuin rangaistusmääräysmenettelystä annetussa laissa (692/1993) säädetään.

Jos tullilaitoksen tutkittavana olevasta rikoksesta voidaan määrätä seuraamukseksi rikesakko, 1 momentissa tarkoitettulla tullimiehellä on oikeus määrätä rikesakko siten kuin rikesakkomenettelystä annetussa laissa (66/1983) säädetään. Tullilaitoksen käsiteltävänä olevassa rikesakkoasiassa tullipiirin päällikön tehtävistä on voimassa, mitä sanottussa laissa säädetään poliisipiirin päällikön tehtävistä rikesakkoasiassa.

49 §

Takavarikoitu tavara saadaan, jollei muussa laissa toisin säädetä, ennen kuin se on tuomittu menetetyksi:

1) luovuttaa omistajalle tullipiirin harkitsemaa vakuutta vastaan;

50 §

Tullipiiri panee täytäntöön tullirikosasiassa menetetyksi tuomittua omaisuutta koskevan päätöksen.

52 a §

Tulliasiamiestä kuullaan ja päätös annetaan hänelle tiedoksi siten, että päätöksen tekävä tulliviranomainen varaa tulliasiamiehelle tilaisuuden tutustua päätökseen ja sen perusteena oleviin asiakirjoihin.

53 a §

Tullilaitoksen suoritteista valtion maksuperustelain (150/1992) nojalla määrättyjen maksujen sekä muiden tullilaitoksen kantamien julkisoikeudellisten maksujen kantamisesta, suorittamisesta, muutoksenhausta ja viivästyseuraamuksista on voimassa sovel-

tuvin osin, mitä tullista säädetään tai määrätään. Niihin ei kuitenkaan sovelleta 53 §:ssä tarkoitettua pienintä kirjattavaa tullin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2004.

2.

Laki

pakkokeinolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä huhtikuuta 1987 annetun pakkokeinolain (450/1987) 1 luvun 6 §:n 3 kohta, 5 a luvun 5 §:n 3 momentti ja 14 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 luvun 6 §:n 3 kohta laissa 213/1995 sekä 5 a luvun 5 §:n 3 momentti ja 14 §:n 1 momentti laissa 646/2003, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

Kiinniottaminen, pidättäminen ja vangitseminen

6 §

Pidättämiseen oikeutettu virkamies

Pidättämisestä päättää *pidättämiseen oikeutettu virkamies*. Pidättämiseen oikeutettuja virkamiehiä ovat:

3) tullihallituksen valvonta- ja tarkastusyksikön johtaja, valvontatoimiston ja tutkintatoimiston päällikkö, esitutkintatehtävissä toimiva ylitarkastaja ja tullisihteeri sekä tullipiirin päällikkö, valvontatehtävissä toimiva johtaja ja apulaisjohtaja sekä esitutkintatehtävissä toimiva ylitarkastaja ja tulliylikarkastaja; sekä

3) *tutkinnanjohtajan tehtävään määrätty tullimies, Tullihallituksen valvontaosaston päällikkö ja valvontaosaston tullirikostojunnasta vastaavien yksiköiden päälliköt sekä tullipiirin ja sen valvonnan päälliköt; sekä*

5 a luku

Telekuuntelu, televalvonta ja tekninen tarkkailu

5 §

Toimenpiteestä päättäminen

Tutkinnanjohtajan esityksestä esitutkinnan toimittamisesta vastaavan poliisiyksikön päällikkönä tai apulaispäällikkönä toimiva poliisimies päättää muusta kuin 1 momentissa tarkoitettusta teknisestä kuuntelusta. Tullilaitoksen toimittamassa esitutkinnassa päätöksen tekee tullihallituksen valvonta- ja tarkastusyksikön tai tutkintatoimiston taikka tullipiirin päällikkö. Jos tutkinnanjohtajana on virallinen syyttäjä, päätöksen tekee kyseinen syyttäjä.

Tutkinnanjohtajan esityksestä esitutkinnan toimittamisesta vastaavan poliisiyksikön päällikkönä tai apulaispäällikkönä toimiva poliisimies päättää muusta kuin 1 momentissa tarkoitettusta teknisestä kuuntelusta. Tullilaitoksen toimittamassa esitutkinnassa päätöksen tekee Tullihallituksen *valvontaosaston tai valvontaosaston tutkinnasta vastaavan yksikön päällikkö* taikka tullipiirin päällikkö. Jos tutkinnanjohtajana on virallinen syyttäjä, päätöksen tekee kyseinen syyttäjä.

14 §

Korvauksen suorittaminen

Teleyrityksellä on oikeus saada valtion varoista korvaus tässä luvussa tarkoitettusta viranomaisten avustamisesta ja tietojen antamisesta aiheutuneista välittömistä kustannuksista. Korvauksen maksamisesta päättää tutkinnan suorittaneen poliisilaitoksen tai poliisin valtakunnallisen yksikön päällikkö taikka hänen määräämänsä henkilö taikka tullihallituksen valvonta- ja tarkastusyksikön päällikkö.

Teleyrityksellä on oikeus saada valtion varoista korvaus tässä luvussa tarkoitettusta viranomaisten avustamisesta ja tietojen antamisesta aiheutuneista välittömistä kustannuksista. Korvauksen maksamisesta päättää tutkinnan suorittaneen poliisilaitoksen tai poliisin valtakunnallisen yksikön päällikkö taikka hänen määräämänsä henkilö taikka Tullihallituksen *valvontaosaston päällikkö*.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2004.